

İrəvan "sülh istəyi" ilə gözəndən pərdə asır

Ermənistan hakimiyyəti özünü dünyaya sülhpərvər dövlət kimi təqdim etmək üçün dərindən-qabıqdan çıxır. Ölkənin baş naziri, prezidenti, parlamentin sadri və xarici işlər naziri əllərinə düşən bütün platformalarda etdikləri çıxışlarda Azərbaycanla sülh və dövlətlərarası münasibətlərin qurulması haqqında saziş layihəsinin imzalanmasında maraqlı olduqlarını sübut etmək üçün əllərindən gələni əsirgəməyiblər.

Deyirlər ki, sülh sazişinin 85-90 faizi, yaxud 16 bəndlik layihənin 13 bəndi razılaşdırılıb. Təklif edirlər ki, gələn, 13 bəndi imzalayaq, qalanları üzrə müzakirələri sonra davam etdirək. Ancaq qarşı tərəf Azərbaycanın narazılığına səbəb olan əsas məsələni aradan qaldırmaqda – konsultasiyaya dəyişiklik etməkdə hələ də maraqlı görünmür. Halbuki, rəsmi Bakı bu məsələ aradan qaldırılmadan sülh sazişinin imzalanmasının qeyri-mümkün olduğunu bir neçə dəfə bəyan edib.

(ardı 5-ci səhifədə)

Xalq qəzeti

Xalqın qəzeti!

№ 239 (30643) 30 oktyabr 2024-cü il, çərşənbə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

1919-cü ildən çıxır Təsisçi: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi və qəzetin redaksiya heyəti

Azərbaycan COP29-u
"yaşıl" texnologiya
təşəbbüsləri ilə qarşılayır

Səhifə ⇨ 8

Bu gün Azərbaycan–Türkiyə münasibətləri ən yüksək zirvədədir

Türkiyə Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğan

Hörmətli cənab Prezident!
Əziz Qardaşım!

29 Oktyabr Respublika Günü münasibətilə Sizə və Sizin simanızda qardaş Türkiyə xalqına şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ən səmimi təbriklərimi və xoş arzularımı yetirməkdən məmnunluq duyuram.

Fəxrli qeyd etmək istərdim ki, Türkiyə Respublikası tarixinin ikinci yüzilliyinə siyasi, iqtisadi, hərbi və digər hər bir cəhətdən qüdrətli, qabaqcıl və sabit, beynəlxalq aləmdə yüksək nüfuz və etimad qazanmış, global məsələlərdə söz sahibi olan güclü ölkə olaraq qədəm basmışdır. Bütün bu möhtəşəm nailiyyətlərin əldə olunması məhz Sizin uzaqgörən və müdrik rəhbərliyiniz altında aparılan siyasət və gərgin əməyiniz nəticəsində mümkün olmuşdur.

Dünyada güc mərkəzinə çevrilmiş qüdrətli Türkiyənin bütün uğurları bizi də öz uğurlarımız qədər sevindirir və ruhlandırır. Bu gün Azərbaycan–Türkiyə münasibətlərinin ən yüksək zirvədə olmasından, sarsılmaz qardaşlığımızdan böyük fərəh hissi

duyuruq. Dinamik və fəal inkişaf edən, regional əməkdaşlığın onurğa sütununu təşkil edən müstəsna dövlətlərarası əlaqələrimiz bölgədə inkişafa, sülhə və təhlükəsizliyə böyük töhfə verməklə yanaşı bütün Avrasiya üçün önəmli amil rolunu oynayır.

İnanıram ki, orta q tariximizdən, zəngin milli-mənəvi dəyərlərimizdən, xalqlarımızın qardaşlığı və birliyindən güc alan Azərbaycan–Türkiyə strateji müttəfiqliyi bundan sonra da birgə səylərimizlə "Bir millət, iki dövlət" prinsipinə uyğun olaraq daha da dərinləşəcək və möhkəmlənəcəkdir.

Bələ bir əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, ali dövləti fəaliyyətinizdə müvəffəqiyyətlər, qardaş Türkiyə Respublikasına və xalqına daim əmin-amanlıq, rifah və firavanlıq arzularım.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 oktyabr 2024-cü il

Azərbaycan önəmli beynəlxalq daşımalar ölkəsidir

Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi yanında Yerüstü Nəqliyyat Agentliyinin məlumatına əsasən, Azərbaycan şirkətlərinin 2021–2023-cü illərdə 3-cü ölkələrdən beynəlxalq yük daşımalarının sayı 3 dəfə çoxalıb. Belə ki, əgər 2021-ci ildə ölkənin bu sahədə fəaliyyət göstərən qurumları 3-cü ölkələrdən 13 min 979 daşıma həyata keçiriblərsə, keçən il bu göstərici 42 min 627 olub və 340 milyon manatdan çox gəlir əldə edilib.

Bələ yüksək göstərici isə Azərbaycanın müxtəlif ölkələrlə apardığı danışıqlar nəticəsində xüsusi məhdud icazələrin kvota sayının artırılması, daşıyıcıların və onların sürücülərinin təlimlərlə cəlb edilərək peşəkarlıq sorişmələrinin artırılması, bunun nəticəsində xarici dövlətlərdəki yük göndərənlərin milli daşıyıcılara etimadının yüksəlməsi ilə gerçəkləşib. Qeyd edək ki, təkcə son 3 ildə 10 min 700 nəfər beynəlxalq yükdaşıma fəaliyyəti göstərən sürücüyə və 377 nəfər məsul şəxsə peşəkarlıqla bağlı təlim keçirilib.

(ardı 7-ci səhifədə)

Daşnakların COP29 hay-küyü

Terrorçu qruplaşma Paşinyan iqtidarının deyə bilmədiyini açıqlayır

Müxtəlif beynəlxalq dairələrin Bakıda keçiriləcək COP29-la əlaqədar Azərbaycana qarşı qarayaxmaları adi hal əlb. Buna, müəyyən mənada, öyrəncəlik. Hətta erməniparəstlərin də bununla bağlı "fəaliyyətlərini" bir o qədər təəcüblə qarşılamırıq. Ancaq hazırda COP29-la bağlı Azərbaycana ünvanlanan hədəflərdə birbaşa Ermənistan dövlətinin xətti duyulmaqdadır. O dövlətin ki, rəsmiləri Azərbaycanla sülhdən dəm vurur, özlərini dünyada sülhpərvər qiyafədə təqdim edirlər.

Əlbəttə, indiki halda deyilə bilər ki, Ermənistan hakimiyyətinin terrorçu "Daşnaksütyun" partiyasına aidiyyəti yoxdur. Bəli, rəsmi şəkildə bu belədir. Ancaq məsələ, ümumən, dövlət kontekstində qiymətləndirilməlidir. Yəni, hazırda daşnaklar ölkənin parlamentində yer alırlar və həm onların Ermənistandakı ardıcılıqlarının, həm də rəsmi İrəvanın xaricdəki havadar-

larının mərkəzi ofisi Fransada yerləşən "Daşnaksütyun" partiyası ilə əlaqələri var. Bu baxımdan baş nazir Nikol Paşinyan administrasiyasının da siyasi partiya kimi fəaliyyət göstərdiyini açıqlayan terrorçu qruplaşma ilə təmaslarının mövcudluğunu söyləmək mümkündür.

(ardı 4-cü səhifədə)

Qərbin iflas ssenarisi və...

Metyu Millerin mesajlarına sözərdi

"Gürcüstan hökuməti kursu dəyişməzsə, yaranacaq problemləri istisna etmirik". Bunu ABŞ Dövlət Departamentinin sözcüsü Metyu Miller deyib. M.Millerin daha nələri dilə gətirdiyinə, onun subliminal mesajının hansı mənə yükü daşdığına, o cümlədən, Gürcüstanın Cənubi Qafqazdakı hazırkı mürəkkəb siyasi konfigurasiyada nə kimi həlledici missiya daşdığına diqqət yetirəcəyik.

Bəli, Gürcüstandakı parlament seçkiləri həm yaşadığımız Cənubi Qafqaz regionunun, həm də dünyanın diqqət mərkəzindədir. Müxtəlif rəylər və fikirlər var. Başlıca fikir isə budur: Qərb Gürcüstanı Rusiyaya uduzdu. Həqiqətən belədirmi?.. Əslində, maraqlı vəziyyət yaranıb: Bir tərəfdə haqqında söz açdığımız baxış var. Yəni, Rusiyanın Qərb üzərində qələbə qazanması. Digər yandan isə Moskva ilə Tbilisi arasında heç də rəvan müstəvidə olmayan münasibətlər. Məsələn, Gürcüstan hazırda Azərbaycanın, Türkiyənin, İranın, Ermənistanın və Rusiyanın təmsil olunduğu "3+3" re-

gional məşvərət formatında iştirak etmir və nəticədə "3+3", faktiki olaraq, "3+2"dir. Ona görə ki, orada Kremlin təmsilçiliyi var.

Başqa bir məqama nəzər salaq. Gürcüstandakı seçki sonrası duruma əsaslanaraq açıqlama verən Rusiyanın Xarici işlər naziri Sergey Lavrov bildirib ki, əgər rəsmi Tbilisi Moskva ilə təmaslarla bağlı təkliflər versə, ölkəsi onları nəzərdən keçirəcək: "Gürcüstanlı qonşularımızdan təmaslarla bağlı əlavə təkliflər olarsa, təbii ki, biz onları nəzərdən keçirəcəyik. Biz heç vaxt təmaslardan çəkinməmişik".

(ardı 6-cı səhifədə)

İnsan haqları "Avropa dəyərləri" kontekstində

Səhifə ⇨ 5

Hindistanın Ermənistanı silahlandırması bölgədə yeni təhlükələrə yol açır

Səhifə ⇨ 4

Bəlalı talelər

Səhifə ⇨ 10

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin “Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi haqqında Əsasnamə”nin və “e-sosial” internet portalı haqqında Əsasnamə”nin təsdiq edilməsi barədə” 2019-cu il 15 aprel tarixli 634 nömrəli və “Dövlət icbari şəxsi sığorta sisteminin təkmilləşdirilməsi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin “Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi haqqında Əsasnamə”nin və “e-sosial” internet portalı haqqında Əsasnamə”nin təsdiq edilməsi barədə” 2019-cu il 15 aprel tarixli 634 nömrəli və “Dövlət icbari şəxsi sığortası sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında” 2021-ci il 18 may tarixli 1340 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 29 dekabr tarixli 1541 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndinin rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 15 aprel tarixli 634 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 4, maddə 634 (Cild I); 2024, № 4, maddə 385, № 6 (I kitab), maddə 654, № 8, maddə 943) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi haqqında Əsasnamə”də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 2.9-cu bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“2.9. Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi, Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman), Azərbaycan Respublikasının məhkəmələri, Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti, habelə bu Əsasnamənin 2.10-cu bəndi nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi və Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu dövlət icbari şəxsi sığortası sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında” 2021-ci il 18 may tarixli 1340 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 29 dekabr tarixli 1541 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 12, maddə 1406 (Cild I); 2024, № 4, maddə 385, № 6 (I kitab), maddə 654) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 4-cü hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“4. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti, habelə bu Fərmanın 6-cı hissəsi nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi

zirliyi, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Təhlükəsizlik Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi və Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu” sözləri ilə əvəz edilsin.

2. “Dövlət icbari şəxsi sığorta sisteminin təkmilləşdirilməsi və Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin “Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi haqqında Əsasnamə”nin və “e-sosial” internet portalı haqqında Əsasnamə”nin təsdiq edilməsi barədə” 2019-cu il 15 aprel tarixli 634 nömrəli və “Dövlət icbari şəxsi sığortası sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında” 2021-ci il 18 may tarixli 1340 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 29 dekabr tarixli 1541 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 12, maddə 1406 (Cild I); 2024, № 4, maddə 385, № 6 (I kitab), maddə 654) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 4-cü hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“4. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti, habelə bu Fərmanın 6-cı hissəsi nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi

Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi dövlət icbari şəxsi sığortası ilə bağlı Nazirliyin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna təqdim edilməli olan sənədlərin rəsmiləşdirildiyi gün həmin sənədlərdəki məlumatların altsistemə daxil olmasını təmin etsinlər.”;

2.2. 6-cı hissədə “Xarici Kəşfiyyat Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Təhlükəsizlik Xidməti” sözləri “Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Təhlükəsizlik Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi” sözləri ilə əvəz edilsin.

2.3. 5-ci hissəyə “Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna” sözlərindən sonra “(bu Fərmanın 5-1-ci hissəsi nəzərə alınmaqla)” sözləri əlavə edilsin.

2.4. aşağıdakı məzmununda 5-1-ci hissə əlavə edilsin:

“5-1. Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna tövsiyə olunsun ki, “Dövlət sirri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq bəzələrdəki məlumatların məxfiləşdirilməsi nəzərdə tutulan sığortaolunanların dövlət icbari şəxsi sığortası ilə bağlı Nazirliyin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna təqdim edilməli olan sənədləri rəsmiləşdirildiyi gündən sonra 5 (beş) iş günündən gec olmayaraq kağız və elektron daşıyıcıda Nazirliyin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna təqdim etsin.”.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 oktyabr 2024-cü il

Mehriban Əliyeva Türkiyə xalqını milli bayram münasibətilə təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Türkiyənin milli bayramı münasibətilə sosial şəbəkə hesablarında paylaşım edib.

Paylaşımında deyilir: “Türkiyə xalqını milli bayramı – Cümhuriyyət Günü münasibətilə səmimi-qəlbədən təbrik edirəm! Qoy Azərbaycan-Türkiyə birliyi və qardaşlığı əbədi və sarsılmaz olsun!”.

Əli Əsədovun Cevdet Yılmazla təbriki

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov Türkiyə Respublikasının milli bayramı - Respublika Günü münasibətilə Türkiyənin Vitse-prezidenti Cevdet Yılmazla təbrik məktubu ünvanlayıb.

Məktubda Türkiyənin gündən-günə güclənən, sürətlə inkişaf edən, beynəlxalq aləmdə söz sahibi olan ən qüdrətli ölkələrdən birinə çevrildiyi bildirilib, qardaş ölkə olaraq Azərbaycanın Türkiyənin qazandığı uğurlara, onun dünyada artan nüfuzuna sevinci və bundan qürur duyduğunu vurğulanıb.

Qeyd edilib ki, Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyevin “Bir millət, iki dövlət” kəlamı xalqlarımızın qardaşlığını, birliyini, həmrəyliyini ifadə etməklə yanaşı, iktidərəfli münasibətlərini

zın əsl mahiyyətini əks etdirir.

Dövlət başçıları İlham Əliyevin və Rəcəb Tayyib Ərdoğanın birgə səyləri nəticəsində Azərbaycan və Türkiyənin bu gün dünya miqyasında bir-birinə ən yaxın ölkələr olduğu vurğulanıb.

Şuşa Bayanması ilə müttəfiqlik zirkəsinə ucalmış Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin bundan sonra da yüksələn xətlə və uğurla inkişaf edəcəyinə əminlik ifadə olunub.

XQ

Sahibə Qafarova Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədrinə təbrik göndərib

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova oktyabrın 29-da Türkiyə Respublikasının milli bayramı - Respublika Günü münasibətilə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədri Numan Kurtulmuşla təbrik məktubu ünvanlayıb.

Parlamentin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə bildirilib ki, məktubda Sahibə Qafarova öz adından və Milli Məclisinin üzvləri adından Türkiyə Böyük Millət Məclisinə və qardaş Türkiyə xalqına ən səmimi təbriklərini, xoş arzularını ifadə edib.

Azərbaycan parlamentinin sədri bildirib ki, 101 il öncə qəhrəman Türkiyə xalqının qazandığı möhtəşəm zəfər, Cümhuriyyətin qurulduğu andan etibarən milli inkişaf yolunda atılmış addımlar, xüsusən son illərdə əldə olunmuş hətərəfli tərəqqi sayəsində Türkiyə Respublikası haqlı olaraq dünyanın ən aparıcı və güclü dövlətlərindən birinə çevrilib.

Ortaq tarix, köklər və milli-mənəvi dəyərlərlə bir-birinə bağlı olan xalqlarımızın iradəsinə əks etdirən Azərbaycan-Türkiyə qardaşlıq və müttəfiqlik münasibətləri bu gün

özünün ən yüksək zirvəsindədir. Bu münasibətlər “Bir millət, iki dövlət” prinsipinə uyğun olaraq bütün sahələrdəki üzrə hətərəfli inkişaf edir və güclənir.

Məktubda deyilir ki, dövlətlərarası əlaqələrimizin bütün sahələrdə olduğu kimi, parlamentlərarası əməkdaşlıq sahəsində də birliyimiz və həmrəyliyimiz uğurla davam edir. Belə bir əminlik ifadə olunur ki, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi ilə Türkiyə Böyük Millət Məclisi arasında iktidərəfli və coxtərəfli əlaqələrin, səmərəli və fəal əməkdaşlığın daha da möhkəmlənməsi, genişlənməsi naminə birgə səylərimizi bundan sonra da müvəffəqiyyətlə davam etdirəcəyik.

XQ

Xarici qonaqlar XIN-də

Oktyabrın 29-da xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ölkəmizdə səfərdə olan Pakistannın Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsinin sədri, ordu generalı Sahir Şamşad Mirza ilə görüşüb.

Görüş zamanı iki ölkə arasında iktidərəfli və coxtərəfli əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsi perspektivləri, eləcə də regional əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub.

Həmçinin iki ölkə liderləri, eləcə də xarici işlər nazirləri arasında yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin, siyasi məsləhətləşmə mexanizmlərinin, regional əməkdaşlıq platformalarının dostluq və qardaşlıq münasibətlərimizin daha yüksək səviyyəyə qalxması işinə töhfə verdiyi məmnunluqla qeyd edilib.

BMT, Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı kimi bir sıra regional və beynəlxalq təşkilatlar daxil olmaqla, coxtərəfli formatlar çərçivəsində qarşılıqlı dəstəyini əhəmiyyəti qeyd edilib. Pakistannın 2025-2026-cı illər üzrə BMT Təhlükəsizlik Şurasının üzvlü seçilməsinin əhəmiyyəti diqqətə çatdırılıb.

Görüş zamanı BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində ölkə liderləri arasında görüşlər üçün əlavə imkan yaranaçağı, bu tədbirin iki ölkə arasında əməkdaşlıq üçün xüsusi fürsət olduğu qeyd edilib.

Oktyabrın 29-da Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Albaniya Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş səfiri Besart Kadia ilə görüşüb.

XQ

Milli Məclisin plenar iclası

Dünən Sahibə Qafarovanın sədrliyi ilə Milli Məclisin payız sessiyasının növbəti plenar iclası keçirilib.

Milli Məclisin sədri oktyabrın 24-də Avropa Parlamentində Azərbaycanı hədəf alan növbəti siyasi aksiyanın təşkil olunduğunu deyib. Spiker bildirib ki, ölkəmizə qarşı böhtanlar, yalan və saxta məlumatlar üzərində qurulan qərəzli bir qətnəmə qəbul edilib. Avropa Parlamentinin Azərbaycana qarşı düşmənçilik və qarayaxma kampaniyası apararaq qüvvələrin əlində bir alətə çevrilməsi təəssüf doğurur.

Sonra cari məsələlərin müzakirəsi keçirilib.

Çıxış edən komitə sədrləri Səməd Seyidov, Siyavuş Novruzov, deputatlar Azər Badamov, Tural Gəncəliyev, Elşən Musayev, Nizami Səfərov, Soltan Məmmədov, Razi Nurullayev, Sahib Aliyev, Kamal Cəfərov, Bəhrüz Məhərrəmov Avropa Parlamentinin qətnəməsinə münasibətlərini bildiriblər. Deputatlar ölkə daxilində və xaricdə gündəmdə olan bir sıra digər aktual məsələlər barədə də öz fikirlərini bölüşüblər.

Sonra Sahibə Qafarova gündəliyi 11

məsələnin daxil edildiyini, ilk 2 məsələnin beynəlxalq sənədlərin təsdiqi barədə qanun layihələri olduğunu deyib.

Aqrar siyasət komitəsinin sədri Tahir Rzayev “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Rusiya Federasiyası Hökuməti arasında bitki karantini və mühafizəsi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş”in təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsi barədə məlumat verib. Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov sənəd barədə bu komitənin rəyini açıqlayıb. Məsələ ilə bağlı komitə sədri Musa Quliyev bəzi qeydlərini söylədikdən sonra qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

Növbəti məsələ - “Azərbaycan Respublikası ilə Özbəkistan Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında Müqavilə”nin təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsini komitə sədri Səməd Seyidov təqdim edib. Bəzi deputatlar məsələ ilə bağlı fikirlərini bildirdikdən sonra qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

Növbəti 3 məsələ – “İstehlakçılardan hüquqlarının müdafiəsi haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi (birinci oxunuş), “Bələdiyyənin maliyyəsinin əsasları haqqında”, “Büdcə sistemi haqqında” və “Nağdsız hesablaşmalar haqqında” qanunlarda dəyişiklik edilməsi, “Hərbi xidmətkeçmə haqqında” Əsasnamədə dəyişiklik edilməsi barədə (birinci oxunuş) qanun layihələri müzakirələrdən sonra birinci oxunuşda qəbul olunub.

Digər 6 məsələ – “Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri haqqında”, “Hərbi xidmətkeçmə haqqında” Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə”, “Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında”, “Məhkəmələr və hakimlər haqqında” və “Məhkəmə-Hüquq Şurası haqqında”, “Torpaq icarəsi haqqında” qanunlarda, Mülki Prosesual Məcəllədə və “Kredit büroları haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri isə müzakirələrdən sonra ikinci oxunuşda qəbul edilib.

Bununla da Milli Məclisin plenar iclası başa çatıb.

XQ

Türk dünyasının 2 xilaskar lideri

Geosiyasi həssaslıq

Yaxın Şərqi və Cənubi Qafqazda geosiyasi həssaslığın yüksəldiyindən siyasi liderlər açıq danışılar. Bu mövzuda mövqe, demək olar ki, eynidir: hər iki regionda təhlükəsizliyin təmini ilə bağlı ciddi narahatlıqlar meydana gəlmiş, risklər artmışdır.

Daha geniş miqyasda – dünyada oxşar dinamika hiss olunur. Hazırda hüquqla hüquqsuzluğun sərhədinin haradan keçdiyinin kriteriyası itmişdir. İstənilən ölkədə gözəlməz hadisələr baş verə bilər.

Ayrıca, son zamanlar Yaxın Şərqi və Cənubi Qafqazda baş verən siyasi və geosiyasi proseslər arasında daxili bir bağlantı axtarışı da özünü göstərir. Əslində, real olaraq bu iki regionun bir-birinə təsiri az deyildir. Geosiyasi və təhlükəsizlik şərtləri isə elə dəyişir ki, onların ümumi geosiyasi mənzərəsi arasında oxşarlıq tapmaq adı hal kimi qəbul edilir.

Burada ən həssas geosiyasi məqam global miqyasda artan qeyri-müəyyənliklə regional sülh və sabitliyin təmini arasında yaranmış ziddiyyət önə çıxır. O cümlədən, İsrail – Fələstin münaqişəsinin yaratdığı müxtəlif təbii təhdid və risklərin təsir dairəsi genişlənir. İndi regional miqyasda müharibə ehtimalından daha çox sayda ekspert bəhs edir. Ona görə də bizim coğrafiyada kəskin qarşıdurmayla və onun fonunda sui-qəsdlər yeni səviyyədə problemlər yaradır.

Bu şəraitdə normal olaraq Yaxın Şərqi və Cənubi Qafqazda sülh və sabitliyi təmin etməyin perspektivi üzərində düşünmək lazım gəlir.

Sülh və sabitliyin təminatçıları

Tarixi təcrübə göstərir ki, kəskinləşmiş geosiyasi situasiyada çox şey liderlərin qəbul etdikləri qərarlardan asılı olur. Yaxın Şərqi və Cənubi Qafqazda regional sülh və sabitliyin təminatı kontekstində iki türk lider – Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın fəaliyyəti diqqəti daha çox çəkir.

Müxtəlif qaynaqlı dezinformasiyalar və təxribatçı məlumatların əksəriyyətinin məhz həmin iki türk liderə qarşı yönəlməsi təsadüfi deyildir. Bir tərəfdən, ayrılıqda müxtəlif kontekstlərdə onların fəaliyyətini təhrif edən informasiyalar verir, digər tərəfdən, Azərbaycanla Türkiyənin strateji mütəfəqqiyyətinə uyğun olmayan məlumatları manipulyativ formada yayırlar.

Təəssüf ki, bu istiqamətdəki proseslərdə Azərbaycan və Türkiyənin bəzi KİV orqanlarının da iştirak etdiyini görürük. Xüsusilə İranın mərhum Prezidenti Rəisinin və "Homas"ın siyasi qanadının lideri İ.Həniyənin öldürülməsindən sonra vurğulanan istiqamətlərdə müəyyən dairələrin informasiya təxribatçı fəaliyyətlərini hiss edirik.

rik. Gah R.T.Ərdoğanın söylədiklərinə dar məntiqi çərçivədən və kontekstdən kənar izah verməyə çalışırlar, gah da İlham Əliyevin regional sülh təşəbbüsləri qarşısında əngəl yaratmağa cəhd göstərirlər. Bu iki xətt mahiyyətcə bir məqsəddə birləşir: Azərbaycan və Türkiyənin indiki regional missiyasına kölgə salmaq! Bu o deməkdir ki, artıq müəyyən dairələr daxilən R.T.Ərdoğan və İlham Əliyevin regional təhlükəsizliyin təminatçı liderləri olduqlarını etiraf edirlər! Onların radikal və təxribatçı reaksiyası isə hüquqi müstəvidə bu prosesin qarşısını almaq imkanlarından məhrum olmalarıdır! Əlac yalnız qanunsuz və hüquqa zidd informasiya təxribatlarına qalmışdır! Bu tarixi gerçəklik və günün reallığıdır!

İlham Əliyev – Cənubi Qafqazın xilaskarı

II Şuşa Qlobal Media Forumunda Azərbaycan Prezidentinə xarici KİV nümayəndələrinin ünvanlıqları sualların böyük əksəriyyəti regional və global sabitliyin, əməkdaşlığın və təhlükəsizliyin təminatı ilə bağlı idi. Yəni, jurnalistlər İlham Əliyevi yalnız regionun bir müstəqil dövlətinin başçısı kimi deyil, regional və global miqyasda ciddi rol oynayan siyasi lider kimi qəbul edirlər. Ona görə də verilən suallarda ancaq yerli geosiyasi mənzərənin təhlili deyil, eyni zamanda, yaranmış ziddiyyətlərdən çıxış yollarını göstərə bilən uğurlu və etibarlı liderə müraciət vurğusu özünü göstərirdi.

Müasir tarixi mərhələdə belə münasibət heç bir halda əsassız yaranmır. Onun əsas səbəbi İlham Əliyevin çoxillik siyasi fəaliyyətində regional və global geosiyasi

mühitə təsir edən bilən lider imici qazanmasıdır. Sözlün həqiqi mənasında, insanlar İlham Əliyevi tarixi ədalət və beynəlxalq hüququ təmin edən bilən siyasətçi kimi qəbul edirlər!

Bunu sübut edən iki faktı göstərik. II Şuşa Qlobal Media Forumunda İlham Əliyevə Cənubi Qafqazda əməkdaşlıq və təhlükəsizliklə bağlı sual ünvanladılar. Azərbaycan Prezidenti diplomatik dəqiqliklə ifadə etdi ki, bu məsələ yalnız hər üç region dövlətinin siyasətinin xarakterindən asılıdır. Yəni Azərbaycan stabil olaraq II Qarabağ savaşından sonra yaranmış geosiyasi sabitliyi və əməkdaşlıq ab-havasını saxlamaqda davam edəcək. Eyni zamanda, Gürcüstan və Ermənistanın xarici siyasətinin məzmunundan çox şey asılı olacaq. Deməli, Azərbaycan regional geosiyasi sabitliyin təminatçısı kimi qonşularının qərarlarını da gözəlayacaq və ona uyğun addımlar atacaq.

Bunun fonunda rəsmi Bakı həssaslıqla Ermənistan tərəfdən olan təxribatları izləyir və ciddi xəbərdarlıq edir: regionun sabitlikdən və dayanıqlıqdan çıxarılmasına imkan verməyəcək!

İkinci fakt yenə də Şuşa Forumunda İlham Əliyevə müstəmləkəyə qarşı dünya miqyasında mübarizəsi ilə bağlı verilən sualla əlaqəlidir. Belə ki, müstəmləkə altında olan ölkələr Azərbaycan Prezidentinə ümidlə baxdıqlarını açıq ifadə edirlər. Xüsusilə, Qoşulmama Hərəkatı daxilində bəzi dövlətlər rəsmi Bakının dəstəyini həlledici adlandırdılar. Yəni onlar azadlıq və təhlükəsizliklərinin təmin olunmasında Azərbaycan liderinin rolunu həlledici görürlər.

Eyni münasibəti biz Türk Dövlətləri Təşkilatına (TDT) üzv olan dövlətlərin siyasi liderlərinin də cəmiyyətin münasi-

bətində görürük. Məsələn, Mərkəzi Asiyadakı bütün türk dövlətləri İlham Əliyevin lider kimi sülh, əməkdaşlıq və təhlükəsizlikdə ciddi rol oynadığını Qarabağ Bəyannamasında açıq mətlə vurğulamışlar. Ayrıca, TDT-də müşahidəçi kimi, Macarıstan İlham Əliyevin Türk Dünyasındakı sülhün təminatçısı rolunu dəfələrlə ifadə etmişdir. Son Şuşa zirvəsindən sonra Şimali Kipr Türk Respublikasının Prezidenti Ə.Tatarın və Türkiyə Prezidenti R.T.Ərdoğanın İlham Əliyevin TDT-dəki aparıcı rolunu yüksək qiymətləndirmələrini unutmamalıyıq.

Nəhayət, Belarus Prezidenti A.Lukaşenkonun Qarabağa səfəri zamanı gördüklərindən riqətə gələrək, səmimiyyət və səbiyyətlə İlham Əliyevə "artıq buraları sahibi Siziniz!" deməsi, adı hədsiz deyildir. Bu o deməkdir ki, Belarus (və deməli, Rusiya) İlham Əliyevə regional təhlükəsizliyin əsas təminatçısı kimi baxır!

Ərdoğan – Yaxın Şərqi xilaskarı

Ümumiyyətlə, Türkiyə Prezidentini müasir dünya siyasətinin fenomenlərindən biri kimi qəbul edirlər. Cəsarətli, ağıllı, ölçülü-biçili və milli maraqlara uyğun addımları il çoxlarını ram etmişdir. R.T.Ərdoğan II Qarabağ savaşından artıq məşhur olan "babamın da oğlu olsa, güzəştə getməm" kəlamını heç vaxt unutmayıb! Türkiyə Qarabağda Azərbaycan siyasi və mənəvi dəstəyini əsirgəmədi. Bu barədə Azərbaycan Prezidenti bütün səmimiyyəti və diplomatik etiketi ilə dəfələrlə fikir bildirmişdir.

R.T.Ərdoğan da BMT tribunasiından "Can Azərbaycan Qarabağda fəaliyyətini

tam dəstəkləyirik! Qəhrəman Azərbaycan Ordusu doğma torpaqlarını işğaldan azad etmişdir! Türkiyə olaraq hər zaman Azərbaycanın yanında olacağıq!" – deyə bəyan etmişdir. Türkiyə Prezidenti dəfələrlə Azərbaycanı Qarabağda əldə etdiyi Qələbəyə görə təbrik etmişdir və hər dəfə xüsusilə vurğulamışdır – "Qaradaş Azərbaycan dövləti", "qəhrəman Azərbaycan Ordusu" torpaqlarını işğaldan azad etmişdir!

Onu deyək ki, Azərbaycan tərəfi də qaradaş dövlətin siyasi-mənəvi dəstəyi qarşısında borclu qalmamışdır. Türkiyədə meşə yangınları və zəlzələnin nəticələri ilə mübarizədə qaradaş köməyinə yetişmişdir. Türkiyə rəsmiləri dəfələrlə azərbaycanlıların qəhrəmanlıqlarından bəhs etmişlər.

Deməli, Cənubi Qafqazda regional lider olan Azərbaycanın yanında daim Türkiyə vardır. Burada Azərbaycanın sabitliyi təmin edən, təhlükəsizlik sistemini quran Azərbaycana Türkiyə siyasi və mənəvi dəstəyini davam etdirir. Həmin prosesdə iki türk lider – İlham Əliyev və R.T.Ərdoğanın arasına kimsə giro birməz!

İndi R.T.Ərdoğanın Yaxın Şərqiə bağlı deyir: "Türkiyə regionunda sülh və sabitliyin qalmasıdır" və "Biz regionu qan göləna çevirmək istəyənlərə öz planlarını həyata keçirməyə imkan verməyəcəyik!" Deməli, yeni səviyyədə mübarizənin şahidi ola bilərik. Eyni zamanda, Türkiyənin dostları üçün etimad mənbəyi olmağda davam edəcəyini R.T.Ərdoğan bəyan etmişdir.

Şübhə yoxdur ki, hər iki regionda iki qaradaş dövlət və iki qaradaş lider koordinasiya hərəkatı edəcəklər! Azərbaycan da siyasi-mənəvi dəstəyini Türkiyədən əsirgəməz. Faktiki olaraq, geniş bir məkanda risk və təhlükələrə qarşı iki türk lider – İlham Əliyev və R.T.Ərdoğan qoşa dayanmışlar. Kim nə deyirsə desin, hansı təxribatlara əl atırlarsa atırlar, bu qaradaşlıq və birliyi poza bilməyəcəklər. Azərbaycan Prezidenti, əslində, bu cür gedişatın ola biləcəyini proqnozlaşdırmışdı. İlham Əliyev demişdi: Azərbaycan çox geosiyasi daşları yerindən oynatmışdır. Ona görə də müxtəlif istiqamətlərdən üstümüza gələcəklər. Biz bu gedişata hazır olmalıyıq!

İndi görürük ki, Azərbaycan Prezidenti çox uzaqgörən liderdir. Azərbaycan Cənubi Qafqazın, Türkiyə isə Yaxın Şərqi sülh və sabitlik qalalarıdır! Hazırda geniş bir geosiyasi məkanda çox sayda ölkənin və xalqların taleyi iki türk liderin fəaliyyətinə asılıdır. Onlardan başqa heç bir dövlətin başçılarının xilaskar və sülhsevər imici yoxdur. ABŞ liderləri ilə bağlı deyilənləri hamı bilir. Avropa liderləri içərisində xilaskar lider kimi qəbul edilənə də yoxdur.

Tarixi iki möhtəşəm türk liderin fəaliyyətində yeniləşir, yeni ruh və nəfəs alır!

Füzuli QURBANOV,
XQ-nin analitiki,
fəlsəfə elmləri doktoru

Türkiyənin milli bayramı ölkəmizdə təntənə ilə qeyd edildi

Türkiyə Respublikasının yaranmasının 101-ci ildönümü münasibətilə oktyabrın 29-da Bakıda rəsmi qəbul təşkil edildi.

Tədbirdə əvvəlcə Türkiyə Respublikasının qurucusu Mustafa Kamal Atatürkün və şəhidlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Sonra Azərbaycanın və Türkiyənin Dövlət himnləri səsləndirilib.

Daha sonra Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ölkəsinin milli bayramı münasibətilə tədbir iştirakçılarının videomüraciəti izlənilib.

Çıxış edən Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Cahit Bağcı bildirdi ki, global imkanlara çıxışı olan güclü, özünü təmin edən milli iqtisadiyyat türk xalqının ən böyük istəyidir. Diplomat bildirdi ki, Türkiyənin məqsədi dünyanın 10 ən böyük iqtisadiyyatına malik olmaqdır. Onun sözlərinə görə, ticarət və iqtisadi əlaqələr bundan sonra daha da inkişaf edəcək və şaxələncək.

"Biz ölkəmizlə Azərbaycan arasında dünyada bənzəri olmayan, qəlblərdə dərin kök salmış müstəsna qaradaşlığın şahidi oluruq. Bu qaradaşlığın köklərini birlikdə dərinləşdiririk. Azərbaycanın suverenliyini və ərazi bütövlüyünü bərpa edən, Qarabağda qələbə qazanmaq üçün "bir yumruq, bir ürək" olan azərbaycanlı qaradaşlarımız Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bütün sahələrdə nailiyyətlər əldə ediblər. Qlobal sistemin Cənubi Qafqazda təmin edən bilmədiyini ədalət və təhlükəsizlik qəhrəman Azərbaycan

Ordusunun qəti qələbəsi nəticəsində əldə olundu. Bununla da regionda qanayan yara bağlandı. Sülh, əmin-amanlıq, sabitlik və firavanlıq dövrünün qapıları açıldı. Regionda davamlı sülhü təmin etmək, inkişafa başlamaq və əlaqələri artırmaq üçün tarixi fürsət yaranıb. Bu fürsətdən səmərəli istifadə etmək bizim borcumuzdur",- deyə o vurğulayıb.

Səfir qeyd edib ki, Azərbaycanla həyata keçirilən Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, TANAP və TAP kimi enerji layihələri ilə ölkələrimizin strateji əhəmiyyəti daha da artıb: "Başda müdafiə sənayesi olmaqla enerji sahəsində güclü əməkdaşlığımızı hər sahədə inkişaf etdirmək və ölkə başçılarımızın hədəflədiy 8 milyard dollara yaxınlaşan ikitərəfli ticarət həcmimizi 15 milyard dollara çatdırmaq əzmindəyik. Biz ölkələrimiz arasında hər sahədə qurulan güclü əməkdaşlığı, qaradaşlığı möhkəm və sarsılmaz edəcək yeni körpülər kimi görürük. Bu baxımdan Türkiyənin ən güclü üç universitetinin dəstəyi ilə təhsil həyatına başlayan Türkiyə-Azərbaycan Universiteti böyük əhəmiyyət kəsb edir".

O əlavə edib ki, bu gün Azərbaycan yüksək təşkilatçılıq keyfiyyətlərinə əsaslanaraq böyük beynəlxalq tədbirə ev sahibliyi etmək əzəmətidir: "Bu baxımdan

qaradaş Azərbaycanın COP29 sammitini ən yaxşı şəkildə keçirəcəyinə ürəkdan inanır və bu işdə uğurlar arzulayıyıq. Biz COP29-u Azərbaycanı daha da gücləndirəcək global tədbir kimi görürük. Türkiyə olaraq bu tədbirdə ən yüksək səviyyədə iştirak edəcəyik".

Daha sonra çıxış edən Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova deyib ki, Azərbaycan-Türkiyə qaradaşlıq və dostluq münasibətləri tarixi dövrünü yaşayır: "101 il öncə qəhrəman Türkiyə xalqı Qazi Mustafa Kamal Atatürkün öndərliyində vahid amal ətrafında sıx birləşərək, istiqlalıyyət uğrunda mübarizə əzmini bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirdi. 1923-cü il oktyabrın 29-da Cümhuriyyətin elan edilməsi məhz həmin sarsılmaz iradənin qəti və yekun zəfəridir. Türkiyənin hər bir nailiyyətinə Azərbaycanla birləşərək sevinir və fəxr hissi keçiririk. Bu da təbii. Bu reallıq məhz ortaq tarix, köklər, milli-mənəvi dəyərlərlə bir-birinə bağlı olan xalqlarımızın iradəsinə əks etdirir. Müasir Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri isə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin "Bir millət, iki dövlət" kəlamının parlaq təcəssümüdür. Bu münasibətləri səciyyələndirən ən böyük xüsusiyyət ölkələrimizin və xalqlarımızın həm sevincli, həm də kədərli günlərdə bir yerdə olması, bütün məsələlərdə bir-birini qeyd-şərtsiz və tərəddüdsüz dəstəkləməsidir".

Spiker deyib ki, dövlət başçılarımızın iradəsi və birgə sayları sayəsində Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri özünü ən yüksək zirvəsinə – mütəfəqqiyyət səviyyəsinə çatıb. Bu gün Azərbaycan və Türkiyənin beynəlxalq miqyasda sülh və əməkdaşlıq gündəliyi ilə çıxış etdiyini də diqqətə çatdıran Milli Məclisin sədri qeyd edib ki, reallaşdırılmış birgə layihələr, irəliləmiş təşəbbüslər daha geniş regionda sabitliyə, təhlükəsizliyə və inkişafa böyük töhfələr verir.

dünyanın ən aparıcı və güclü dövlətlərindən biridir", - deyə Milli Məclisin sədri vurğulayıb.

Sahibə Qafarova qeyd edib ki, öz istiqlalının ikinci yüzilliyində də Türkiyə davamlı inkişaf yolu ilə addımlayacaq, daha da böyük uğurlar və qələbələr qazanacaq.

Tədbir ziyafət və konsert proqramı ilə davam edib.

Qeyd edək ki, rəsmi qəbulda Milli Məclisin deputatları, dövlət və hökumət rəsmiləri, Vətən müharibəsi iştirakçıları və

Onun sözlərinə görə, Türkiyə Respublikası qurulduğu andan etibarən bütün çətinlikləri və maneələri dəf edərək, öz dövlətçiliyinin qorunub saxlanması və gücləndirilməsi, müstəqil milli inkişafının təmin olunması yolunda inamla addımlayıb.

"Xüsusən son iyirmi ildə Türkiyənin əldə etdiyi nailiyyətlər nə dərəcədə böyük məsafə qət edildiyinin aşkar sübutudur. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın müdrik və uzaqgörən rəhbərliyi ilə Türkiyə siyasi, iqtisadi, hərbi, elmi, texnoloji və digər sahələrdə möhtəşəm tərəqqiyə nail olub. Bu gün global miqyasda gedən proseslərə həlledici təsir göstərən, sülhə və sabitliyə böyük töhfələr verən Türkiyə, haqlı olaraq

qaziləri, Azərbaycanda akkreditə olunmuş səfirliklərin, beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri və üzvləri, həmçinin mədəniyyət və incəsənət xadimləri, media subyektlərinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Naxçıvanda da Türkiyə Cümhuriyyətinin 101-ci ildönümü münasibətilə təntənəli mərasim keçirilib.

Bayram şənliyində hər iki ölkənin Dövlət himnləri səsləndirilib. Azərbaycan və Türkiyə şəhidlərinin xatirəsi ehtiramla yad edilib.

Mərasimdə rəsmi şəxslər, konsulluq əməkdaşları və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Hindistanın Ermənistanı silahlandırması bölgədə yeni təhlükələrə yol açır

Azərbaycan İkinci Qarabağ müharibəsində təkcə 30 ildən bəri işğal qalan ərazilərini azad etmədi, həm də Ermənistanın hərbi potensialına çox ağır zərbə vurdu. Müharibədə biabırçı məğlubiyyətdən sonra isə rəsmi İrəvan hərbi gücünün bərpası qayğısına qalmaqda başladı və bu istiqamətdə bir sıra ölkələrlə əməkdaşlıq qurdu. O vaxta qədər əsasən Rusiyadan silah-sursat alan ölkə müdafiə sahəsində Fransa, İran və Hindistanla əməkdaşlığa başladı.

Xatırladaq ki, Ermənistan son 2 ildə Hindistanla yüz milyonlarla dollar dəyərində müdafiə müqavilələri bağlayıb. Müqavilələr çərçivəsində haubitsa, MLRS sistemləri, döyüş sursatları və s. artıq İrəvana çatdırılıb və yeni ən müasir silahların göndərilməsi davam etdirilir. Ermənistan vaxtılıq Rusiyadan aldığı Su-30CM hərbi təyyarələrini də Hindistan şirkətləri

bətlərin bütün potensialını reallaşdırmağa kömək edə bilər”.

“Kəşfiyyat məlumatlarının konkret məsələlər üzrə paylaşılması iki əsas ümumi məqsədə nail olacaq: Birincisi, bu, ikitərəfli əlaqələrin əhəmiyyətini artıracaq. İkincisi, bu, hər iki ölkənin siyasətçilərinə qısa və uzunmüddətli perspektivdə tərəfdaşlıq çərçiv-

vasitəsilə modernləşdirməyə çalışır. Erməni KİV-in məlumatına görə, Hindistandan aviasiya raketləri, eləcə də orta mənzilli “Hava-hava” raketləri almaqla bağlı da danışıqlar aparılır.

Təbii ki, Ermənistanın ciddi-cəhdə silahlanması, hərbi sənaye kompleksini gücləndirməsi regionda narahatlıq yaradır. Üstəlik, son illərdə bu ölkədə revanşist əhval-ruhiyyə də kifayət qədər artıb. Bu fonda Azərbaycan Ermənistanın silahlanma sahəsindəki fəaliyyətinə biganə yanaşma bilməz.

Bu yaxınlarda Hindistan KİV-i də ölkəsinin müdafiə sahəsində əməkdaşlıq etdiyi əsas ölkələri sadalayıb. Bu sırada əsasən Fransa, İran və Ermənistanın adları hallandırılır.

Bir müddət əvvəl Hindistanın Ermənistandakı səfiri Nilakşi Saha Sinha da bəyan etmişdi ki, ölkəsi Ermənistanla müdafiə sahəsində əməkdaşlığı davam etdirəcək. İrəvanda “Yeni regional realitələr və dünyanın qovşağı” adlı konfransda iştirak edən səfir bildirmişdi: “Biz hər hansı ölkə ilə müdafiə sahəsində əməkdaşlıq edəndə bu, təkcə texniki əməkdaşlıq deyil, həm də potensialın artırılması deməkdir. Beləliklə, biz bu qarşılıqlı əlaqəni davam etdirəcəyik”.

Bu əməkdaşlıq, təbii ki, Hindistanın da siyasəti maraqlarına uyğun gəlir. Son illərdə Cənubi Qafqazla maraqlanmayan Dehli artıq regional oyunçuna çevrilməkdədir. Bu ölkə regiona marağını Azərbaycan, Türkiyə və Pakistanın hərbi-strateji əməkdaşlığı ilə əsaslandırır. Hindistanın regionda mövcudluğu təkcə Ermənistanla hərbi-texniki əməkdaşlıqla məhdudlaşmır. Bu ölkənin hökumətinə yaxın beynəlxalq “Observer Research Foundation” “Daily News”dəki məqaləsində qeyd edir ki, İrəvanla kəşfiyyat sahəsində də sıx əməkdaşlıq həyata keçirilir. Analitiklər hesab edirlər ki, bu cür qarşılıqlı fəaliyyət “Hindistan və Ermənistan arasında münasib-

vəsində yaxınlaşma sahələrini, imkan və təhdidləri müəyyən etməyə imkan verəcək”, – “Observer Research Foundation” qeyd edir.

Məqalədə daha sonra deyilir: “Regional texnoloji mərkəzə çevrilməyi hədəfləyən Ermənistan yarım-keçiricilər və kosmik texnologiya kimi strateji sektorlarda təcürüb, maddi resurslar, istehsal və dizayn imkanları üçün Hindistanı axtarır. Eynilə, Hindistan şirkətləri Ermənistanın sürətlə inkişaf edən, lakin nisbətən istifadə olunmamış yerli texnologiya bazasına daxil olmaq istəyirlər. Yeni texnologiyaların inkişafının və bu sahədə ikitərəfli əməkdaşlığın təmin edilməsi əsasdır”.

Hindistanın analitik mərkəzi onu da vurğulayır ki, Hindistan və Ermənistan arasında kəşfiyyat sahəsində əməkdaşlığın artırılması yalnız ümumi xarici təhlükəsizlik təhdidləri kontekstində reallaşma bilər. Bura Türkiyə-Pakistan strateji oxu və onun Cənubi Qafqaza təsiri daxildir.

Hindistanın Müdafiə Nazirliyinə bağlı “Hindistan Defence Research Wing”-in məlumatına görə, hazırda Ermənistanla “Pralay” (Apokalipsis) operativ-taktiki raketlərinin verilməsi üzərində işlər gedir. Amma bu ölkənin 300 kilometrəndən uzaqmənzilli raketləri satmaq əhdəliyi var. “Pralay” isə 500 kilometr mənzildir. İndi onların məsafəsini qısaltmaq lazımdır. Amma bu raketlər, eləcə də Hindistanın digər silahlarının keyfiyyəti Ermənistanla heç kimi maraqlandırmır. Hindistan silahları döyüşlərdə sınaqdan keçirilməyib, ehtiyat hissələrinin olub-olmaması da sual doğurur. Bir çox ekspertlər hesab edirlər ki, Ermənistan nə “Akash”, nə də “Pralay”-dan lazımcına istifadə edə bilməyəcək. İrəvan ya sadəcə pulunu göyə sovurur, ya da Qanq sahillərindən əlavə dividend alır...

Paşa ƏMİRCANOV
XQ

Ekspert rəyi

Üzeyir CƏFƏROV, ehtiyatda olan polkovnik

Cənubi Qafqazda maraqlarını həyata keçirmək istəyən bir sıra ölkələr arasında yeni bir oyunçu da meydana olub – Hindistan. Əslində, əvvəlki illərdə bu ölkənin Ermənistanla ticari-iqtisadi əlaqələri elə də yüksək səviyyədə olmayıb. Amma son vaxtlar Hindistan Ermənistanı daha çox nəzərinə götürüb və müəyyən əməkdaşlıq sahələri yaradıb. Bunların arasında hərbi-texniki sahədə əməkdaşlıq da var. Keçən il iki ölkə arasında 300 milyon dollar civarında müqavilə də imzalanmışdır.

Ermənistanın müdafiə naziri Suren Papikyan Hindistana səfər etmiş, Hindistanın müdafiə naziri də İrəvana cavab səfəri həyata keçirmişdi. Nəticədə Hindistan Ermənistanla 214 mm-lik “Pinaka” yayılma atəşi sistemi, tank əleyhinə raket kompleksləri, müxtəlif sursatlar vermişdi. Bu yaxınlarda isə Ermənistanla 40 milyon dollar dəyəri olan 4 ədəd “Şvarti” kontrbatereya radarı verilib.

Bu gün birmənalı şəkildə demək olar ki, Hindistan Ermənistanı silahlandırır və bunun adı hərbi-texniki əməkdaşlıq qoyur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Hindistan rəsmiləri ilə görüşəndə onlara Cənubi Qafqazda revanşist ideyalarla yaşayan Ermənistanla bağlı ölkəmizin narahatlığını bildirib. Zaman-zaman Azərbaycan XİN də bu istiqamətdə narazılığını ifadə edib.

Amma Hindistan İran-Ermənistan dəhlizindən istifadə edərək yəni də İrəvana bəzi silah-sursatları çatdırır. İndi tərəflər arasında 500 kilometr məsafəni vura bilən “Pralay” raket kompleksinin tədarükü ilə bağlı razılaşma əldə olunub. Amma Hindistanın bu raketlərin ixracı ilə bağlı müəyyən kvota mövcuddur. Yəqin ki, Hindistan bu raketlərin məsafəsini 300 kilometrə qədər azaltmaqla ocaqla və bundan sonra qurğular Ermənistanla verəcək.

Bütün bunlar, təbii ki, gələcəkdə Azərbaycana təzyiq göstərmək üçün bir sıra ölkələrin – Fransanın, Hindistanın, İranın, Yunanistanın Ermənistanla əməkdaşlığıdır. Bu ölkələr 44 günlük savaştan sonra yeni realitələrlə barışmaq istəməzlər və Ermənistanı silah-sursatla təmin edirlər. Amma Hindistan başa düşməlidir ki, gələcəkdə Cənubi Qafqazda müharibəni alovlandıracaq ölkələr sırasında onun da adı çəkiləcək. Təəssüflər olsun ki, bu ölkə öz məsuliyyətini dərək etməkdə istəmir və Ermənistanı silahlandırmaqda davam edir. Biz diplomatik qayda bu tənqidi bildirmişik, amma Hindistan Azərbaycanın bu narahatlıqlarını başa düşdüyünü bildirsə də, əməllərindən çəkinmir.

Azərbaycan Prezidenti Hindistanın ölkəmizə yeni təyin olunmuş səfirini qəbul edərkən də demişdi ki, ölkəsinin hərəkətləri yeni təhlükələr yaradır. Əgər Ermənistan sülh müqaviləsi imzalamaya hazırlansa, bu yüz milyonlarla dollar məbləğində silah, raket kompleksləri nə deməkdir?

Hesab edirik ki, Hindistan hakimiyyəti Ermənistanın əsl xislətini tanımalı və bir qədər diqqətli olmalıdır. Biz başa düşürük ki, Hindistanın baş naziri Modi bəzi siyasəti amillərə, Azərbaycanın Pakistanla münasibətlərinə, Kəşmir məsələsinə görə bu addımları atır, amma bu fəaliyyəti davam etdirməməli, ehtiyatlı davranmalıdır.

Daşnakların COP29 hay-küyü

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Bələ qənaətdə gəlmək olar ki, COP29 məsələsində erməni avantürizminin daşıyıcılarının, bələ demək mümkündürsə, vəhdəti və gizli sövdələşmələri var. Yəni, rəsmi İrəvanın deyə bildirdiklərini havadarları dilə gətirirlər. O cümlədən, daşnaklar da.

Əlqərəz, “Daşnaksütyun” bəyanatı yayıb. Sənəddə Azərbaycanda COP29-un keçirilməsinə etiraz əksini tapıb. Etiraz “tezisli” isə ənanəvidir. Guya, ölkəmiz Qarabağda etnik təmizləmə aparıb, bölgənin ermənilərini zorla yurd-yuvalarından didərgin salıb və sair bu kimi cəfəngiyyatlar. Halbuki, Qarabağın erməni əhalisinin hansı məqsədlə ərazini tərk etdiyi hər kəsə yaxşı bəllidir. Ermənistan Azərbaycanın şərtlərini qəbul etmədi. İstəmədi ki, həmin əhali yurisdiksiyamız altında yaşasın və ölkəmizə qarşı beynəlxalq kampaniya aparmaq üçün Qarabağ erməniləri baxımından saxta sentimentalıq uydurdu...

“Daşnaksütyun” bəyanatında, eyni zamanda, Azərbaycanı işğalçı qiyafəsində göstərib və ölkəmizin “Qarabağ erməni mirasını” məhv etdiyini vurğulayıb. Yada salaq ki, bir neçə gün əvvəl Ermənistanın xarici işlər nazirinin müavini Vaan Kostanyan Azərbaycanı qarşı eyni ittihamı irəli sürmüş, “miras məsələsini” qaldırmışdı. Rəsmi İrəvanın beynəlxalq məhkəmələrdəki anti-Azərbaycan iddialarından da aydındır ki, onun işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdəki ayrı-ayrı abidələrin

erməni mirası kimi təsdiqlənməsinə nail olmaq kimi istəyi var. Məqsəd gələcəkdə həmin abidələrin yerləşdikləri ərazilərə qarşı iddia irəli sürmək, bir növ, hüquqi presedent yaratmaqdır. Göründüyü kimi, ortada bələ bir məkr var. “Daşnaksütyun” da COP29 məsələsindəki anti-Azərbaycan kampaniyasına eyni mörəmdən qaynaqlanmış tezi daxil edir.

Terrorçu qruplaşmanın üzərində dayandığı növbəti məqam da Ermənistan rəhbərliyinin beynəlxalq səviyyədə qaldırdığı məsələ ilə bağlıdır. Söhbət Azərbaycanda, guya, erməni hərbi əsirlərinin və mülki şəxslərin girov kimi saxlanmasıdır. Bu baxımdan Ermənistan rəhbərliyi ilə “Daşnaksütyun” arasında yeganə fərq odur ki, birinci, Qarabağdakı keçmiş separatçı rejimin Bakı höbsaxlarında rəhbərliyinin azadlığa buraxılmalarını tələb etmir, ikinci isə mövzunu gündəliyə gətirəcək qədər həyasızlığa əl atır. Əlbəttə ki, müharibə caniləri azadlığa çıxma bilməzlər, onlar layiqli cəzalarını alacaqlar.

“Daşnaksütyun”un bəyanatında ucuz populyarizm güc verilir ki o da bildirilir ki, iqlim ədaləti insan ədaləti və insan hüquqlarının müdafiəsi olmadan mövcud deyil. Guya, COP29 Azərbaycanın yol verdiyi cinayətləri ört-basdır edəcək və sair bu sayaq cəfəngiyyatlar da öz yerində. Qeyd edək ki, sif bələ bir fikir bu ay Avropa Parlamentində anti-Azərbaycan qətnamənin qəbulu məqsədilə keçirilmiş müzakirədə qu-

rumun erməni lobbi və diaspor təşkilatlarının artıq-urtuqları ilə dolanan deputatların dilindən də səslənmişdi. Bələlərinin də rəsmi İrəvanla əlbir fəaliyyətdə olduqları gün kimi aydındır.

Nəhayət, “Daşnaksütyun” bəyanatında Azərbaycan höbsaxlarında saxlanılan erməni məhbusları azad etmək üçün COP29 iştirakçılarının Bakıya təzyiq göstərməsini tələb edəcək mitinq keçirəcəyini açıqlayıb. Mitinqin noyabr 1-də BMT-nin İrəvandakı ofisinin qarşısında təşkil ediləcəkdir. Etirazçıların oradan Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin binasına və ATƏT-in artıq canını tapmış Minsk qrupunun həmsədrləri olan Rusiyanın, ABŞ-nin və Fransanın səfirliklərinə yürüş edəcəkləri də nəzərdə tutulub.

Bəli, əli minlərlə dinc Azərbaycan və Anadolulı türkünün qanına batmış, dünyanın müxtəlif ölkələrində türk

diplomatlara qarşı terrorlar reallaşdırılmış bir qurumun gizli və aşkar təşkilatlarının Ermənistan parlamentində oturmaları bu ölkənin terrorçu xislətindən qaynaqlanır. Sadəcə, hazırda rəsmi İrəvan terror və işğal törədə bilmədiyindən, azgünlük və qəsbkarlıq üçün meydana sahiblənmədiyindən sakit durmuşdur. Daha doğrusu, bu zahirən görünən sakitlikdir. Çünki əvvəldə də dediyimiz kimi, Ermənistan hakimiyyəti ilə xaricdəki anti-Azərbaycan və anti-türk qüvvələr bir-biri ilə əlaqəli şəkildə fəaliyyətdədirlər. Bələ bir şərətdə baş nazir Nikol Paşinyan administrasiyasının təmsilçilərinin bəzi ritorikaları sadəcə saxta-karlıdır. Ancaq erməni avantürizmi kitabının bağlandığı kimi, saxtakarlıqla baş saxlamağın vaxtı da bitib.

R.ƏVƏZ
XQ

Köşə

Qərbdə yeni Don Kixotlar peyda olur

Gürcüstandakı yel dəyirmanına qılıncla hücum

İttifaq MİRZƏBƏYLİ
i-mirzebeyli@mail.ru

Avropa filmlərindən birində polisler yoldan keçən ahl kişini saxlayıb sorğu-suala tutmaq istəyirlər. Onların məqsədini başa düşməyən qoca soruşur ki, nə işə problem var? Polisin cavabı müasir Qərb siyasətçilərinin düşüncə tərzini əks etdirir: “Problem olmasa da, biz onu təşkil edə bilərik”. Bəli, bu gün Qərb siyasətçiləri Gürcüstanda keçirilmiş parlament seçkilərində hansısa ciddi bir pozuntu və ya qüsur aşkar edə bilməyiblər. Ancaq onu təşkil etməkdə israrlıdırlar.

Gürcüstan rəsmiləri seçkilərə ələ hazırlanmış, səsvərmani ələ təşkil eləmişdilər ki, hətta həmişə “qasınmayan yerdən qan çıxarmağı” bacaran ATƏT təmsilçiləri də Tbilisidə ciddi nöqsan tapa bilməyiblər. Yəni “tapmayıblar” yox, məhz tapa bilməyiblər. Onlar Gürcüstanla, haqqətən, nöqsan dalınca göndərilmişdilər. Tapmasalar da, rəsmi Tbilisiyə açıq şəkildə təhdid və təzyiqlə başlayıblar.

Bəs Qərb Cənubi Qafqazdan nə istəyir? Sadəcə olaraq, Gürcüstanı da çoxsaylı vədlər verib onu da Ukraynanın güünə salmaq. Vəssalam! Ancaq unudurlar ki, qafqazlıları (ermənilər qafqazlı deyil – İ.M.) bir dəfə aldatmaq olar. Yəni Gürcüstanın aldanmaq limiti 2008-ci ildə başa çatıb. Həmin il Qərb Mixeil Saakaşviliyə boluca vəd verib onu Kremlin üstünə göndərdi və nəticədə ... Gürcüstan öz haqq – halal ərazilərinin xeyli hissəsini itirdi. Ona görə də gürcü xalqı daha kiminsə fitnə-fəsadına yox, öz “arzu”suna səs verdi.

Gürcü xalqının bu qətiyyəti Qərbi necə silkələdisə, ABŞ Dövlət katibi Antoni Blinken diplomata, Avropa təmsilçisi Cozef Borrell isə siyasətçiyə arşınmayan əsassız, arqumətsiz, məntiqsiz bəyanatlarla çıxış etməli oldular. Bu iki dəlil öz adamlarına tapşırıq verdi ki, Gürcüstandakı seçkilərdə baş vermiş “pozuntular” araşdırılsın. Amma unudurlar ki, onların uydurduğu qara otaqda qara pişiyi tapmaq qədər çətinidir. Üstəlik də əgər həmin otaqda pişik yoxdursa...

“Gürcü Arzusu – Demokratik Gürcüstan” öz qətiyyəti ilə Ağ evə necə od qoyubsa, ABŞ diplomatlarının başından tüstü çıxır. Dövlət Departamentinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Metyu Miller sanki “vorzakon” kimi danışaraq, rəsmi Tbilisiyə açıq-əçiyinə hədə-qorxu gəlir: “Gürcüstan öz siyasət kursunu dəyişməyə, ölkəni ciddi problemlərə gözləyir.” Yəni, Rusiya oraya yaxın düşməsin. Bu isə beynəlxalq aləmdə öz nüfuzunu itirməkdə olan siyasət dairələrin çapalamasından başqa bir şey deyil.

Böyük Britaniya Xarici İşlər Nazirliyi isə Ağ evin çaldıqlarına “züf tutmuş” kimi bəyanat verir: “Seçkilərdəki mümkün pozuntular araşdırılmalıdır”. Bir adam da çıxıb onlara demir ki, bəs əgər o pozuntular yoxdursa, onda neyləyək? Ona görə demirlər ki, “Onda təşkil edin!” – cavabını alacaqlar.

ABŞ və Böyük Britaniyanın bu hiçkəllərini başa düşürük. Bəs gündəlik həyat problemlərlə dolu olan Fransa nə üçün gedib başının çarəsinə axtarmaq əvəzinə, burnunu Gürcüstanın seçki məntəzəllərinə soxur? Bu ölkənin Avropa məsələləri üzrə naziri Benjamin Haddad Gürcüstandakı seçki prosesində “seçkilərə qarşı təzyiqlə, hədə-qorxu və təhdidlər” olduğunu iddia edir. İndi mən ona sual verirəm: “Rəsmi Parisin müasir zəmanədə müstəmləkə kimi saxlanması dənizə qayıran insanlara hədə-qorxu gəlməsi, onların hər addımında təhdid edilməsi, mülki vətəndaşların hər addımına Parisdən göndərilmiş hərbiçilərin nəzarət etməsi insan hüquqlarının qorunmasına xidmət edirmi?”

Təbii ki, Gürcüstandakı seçkilərdə heç bir pozuntu olmayıb. Olubsa da, həmin məsələ xalqın öz problemdir, özləri həll edəçəklər. Məgər Parisdən min kilometrə uzaqda olan müstəmləkələrdə qan tökmək hansısa seçkidə pozuntu olmasından yüngül problemdir? Unutma, müsyö, zaman artıq sizin diktərinizi rədd edir. Burnunuzu hər yerə soxmayın ki, hansısa fəsadlarla üzlənməyəsizin.

Kanada isə seçkilərin nəticələrinə görə Gürcüstan rəhbərliyi ilə münasibətlərin yenidən baxmaq niyyətindədir. Gürcü də deyər bilər ki, cəhənnəmə kimi, gedib hər şeylərinə yenidən baxsınlar. Nəyə baxırlar, baxsınlar, ancaq başqa ölkənin daxili işlərinə qarışmasınlar. Sadəcə ayıbdır.

Bakıda növbəti ağacəkmə aksiyası

problemlər səbəbindən bu növlərin sayı kəskin azalmışdı. Son illər ölkədə aparılan geniş yaşıllaşdırma və abadlaşdırma işləri, xüsusən də "IDEA" İctimai Birliyinin səyləri sayəsində Bakıda qanunsuz ağac kəsilməsi hallarının azaldılması və saysız-heqsabsız yeni ağacların əkilməsi nəticəsində şəhərdə bir çox faun növünün qaytarılması üçün münbit şərait yaradılıb.

"IDEA" İctimai Birliyi bu cür ekoloji aksiyaların mütəmadi olaraq təşkililə ətraf mühitin müha-

"Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində oktyabrın 29-da Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, "IDEA" İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva və Bakı Media Mərkəzinin rəhbəri Arzu Əliyevanın iştirakı ilə Bakının Xətai rayonundakı "Gənclik" parkında növbəti ağacəkmə aksiyası həyata keçirilib.

Heydər Əliyev Fondunun "Regional İnkişaf" İctimai Birliyinin və "IDEA" könüllülərinin, o cümlədən Avropa Azərbaycan Məktəbinin şagirdlərinin iştirakı ilə keçirilən ağacəkmə aksiyası zamanı 600 Eldar şamı əkilib.

Qeyd edək ki, "Gənclik" parkı Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə salınıb. Ərazisi 43 hektar olan parkda yaşıllıq zolaqları ilə yanaşı, əyləncə və istirahət sahələri yaradılıb.

Eyni zamanda, tədbir zamanı "IDEA" İctimai Birliyinin "Şəhər ekologiya" ("Urban Ecology") layihəsi çərçivəsində "Gənclik" parkında mövcud olan yaşıllıq

sahəsinə Bakı Zooloji Parkında çoxaldılmış 20 sinecə buraxılıb. "Şəhər ekologiya" layihəsi şəhər mühitinə xas olan və keçmişdə geniş yayılmış faun növünün qorunmasına və qaytarılmasına yönəlib. Sincabların məhz bu əraziyə buraxılmasında digər məqsəd onların "Gənclik" parkı ərazisində təbii şəkildə çoxalmasıdır.

Keçmişdə Bakı şəhəri ərazisində çoxsaylı sinecə və tutuqşular məskunlaşıb, onlar parklarda, yaşıllıqlar mövcud olan digər ərazilərdə insanlar arasında sərbəst dolayıb. Lakin ötən əsrin sonlarında mövcud olan ekoloji

fizəsinin vacibliyini insanların, xüsusilə gənc nəslin diqqətinə çatdırır və onları ekoloji problemlərə qarşı mübarizədə birgə fəaliyyətə səsləyir.

Vətəndaşlar qanunsuz ağac kəsilməsi halları ilə rastlaşdıqda şikayət və təkliflərini şəhər və ya mobil telefonlardan 1113 qaynar xətt vasitəsilə "IDEA" İctimai Birliyinə çatdırıb.

Qeyd edək ki, "1113 - Təbiətin təcili yardım" "qaynar xətt"i və mobil qrupu 2014-cü ildə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, "IDEA" İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə "Ağacların kəsilməsinə yox!" proqramı çərçivəsində yaradılıb. Sözügedən "qaynar xətt"ə daxil olmuş minlərlə vətəndaş şikayəti üzrə tədbir görülüb.

XQ

Hərbi Prokurorluqda müşavirə

Hərbi Prokurorluqda birinci yarımillikdə qeydə alınmış qəsdən adam öldürmə, qəsdən adam öldürməyə cəhd və özünü öldürmə həddinə çatdırma cinayətləri üzrə ibtidai araşdırmaya prosesual rəhbərliyin vəziyyətinin, cinayət hadisələrinin baş vermasının səbəb və şəraitinin, həmin cinayətlər üzrə istintaq təcrübəsi və məhkəmə nəticələrinin ümumiləşdirilməsinin müzakirəsinə həsr olunan əməliyyat müşavirəsi keçirilib.

şəraitin aradan qaldırılması üçün zəruri qabaqlayıcı tədbirlərin görülməsinə dair aidiyyəti qurumların rəhbərlərinə məlumat məktubları, komandanlıqlara təqdimatlar, ərazi hərbi prokurorlarına icmal məktublara göndərilməsinin, həmçinin hər ilin əvvəlində tərtib edilmiş birgə tədbirlər planlarına əsasən nizam-intizamın, qanunçuluğun möhkəmləndirilməsi və cinayətkarlığa qarşı mübarizədə birlikdə görülən digər işlərin cinayətlərin, o cümlədən bu qəbildən olan cinayətlərin qarşısının alınmasında xüsusi rolunu qeyd edib.

Xanlar Vəliyev xüsusi vurğulayıb ki, bütün bunların nəticəsində 2023-cü ilin birinci yarısı ilə müqayisədə 2024-cü ilin eyni dövründə qeydə alınmış qəsdən adam öldürmə cinayətləri 50 faiz, özünü öldürmə hadisələri 80 faiz azalıb, qəsdən adam öldürməyə cəhd cinayətləri isə ümumiyyətlə qeydə alınmayıb.

Sonda Hərbi prokuror diqqətə çatdırıb ki, cinayət hadisələrinin, o cümlədən bu qəbildən olan cinayətlərin qarşısının alınması istiqamətində Hərbi Prokurorluğun aidiyyəti qurumlarla birgə fəaliyyəti bundan sonra da uğurla davam etdiriləcək.

XQ

Media məlumat bazası zənginləşir

Mətbuat Şurasının Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyinin maliyyə yardımı ilə gerçəkləşdirilmiş "Azərbaycan media landsaftı üzrə məlumat bazasının yaradılması" layihəsi ilə bağlı dördüncü müzakirə keçirilib.

Toplantını giriş sözü ilə açan MŞ sədri Rəşad Məcid layihəyə göstərdiyi dəstəyə görə agentliyə təşəkkürünü bildirib. O qeyd edib ki, sayca 4-cü olan müzakirələrdə görülmüş işlər təhlil olunub, ölkəmizin media məkanı barədə təsəvvür formalaşdıran

məlumat bazasının strukturuna dair fikir mübadiləsi aparılıb, təkliflər qruplaşdırılıb. MŞ-nin "presscouncil.az" saytında "Azərbaycanın media landsaftı" adlı xüsusi kateqoriya yaradılıb. MŞ İdarə Heyətinin üzvü, layihənin eksperti Müsfiq

T.RÜSTƏMLİ
XQ

Qərbin iflas ssenarisi və...

(əvvəli I-ci səhifədə)

Deməli, bir daha deyər bilərik ki, indilik Gürcüstan – Rusiya münasibətlərində ciddi anlamda pozitiv nəyinsə olduğu görünmür. Bunun başlıca səbəbi isə məlumdur – Rusiya beynəlxalq hüquqla Gürcüstan ərazisi olan Cənubi Osetiya və Abxaziyadakı separatçı rejimləri nəinki dəstəkləyir, eyni zamanda, onların "müstəqillikləri" də tanıyır. Əlbəttə, kifayət qədər ciddi səbəbdir. "3+3"ü "3+2" edən də elə budur.

Bu arada bildirik ki, Gürcüstanda oktyabrın 26-da keçirilmiş parlament seçkilərinin nəticələrinə etiraz edən minlərlə insan paytaxt Tbilisinin mərkəzinə toplaşdı. Parlamentə daxil olan hər dörd müxalifət qüvvəsi, onları dəstəkləyən QHT-lər və Gürcüstan Prezidenti Salome Zurabişvili saxtakarlığın olduğunu vurğulayaraq, seçkilərin nəticələrini tanımaqdan imtina etdiklərini bildirdilər. "Burada duran hər kəsə demək istəyirəm ki, siz seçkilərdə uduzmadınız, onlar sizin gələcəyinizi oğurlamağa çalışdılar, amma heç kimin buna haqqı yoxdur", – deyər Prezident Zurabişvili bildirdi. Qeyd edək ki, seçkilərin nəticələri ilə razılaşmayanları paytaxtın mərkəzindəki "Rustaveli" prospektində toplaşmağa çağırılan da Gürcüstanın hazırkı dövlət başçısı idi. O isə birmənalı şəkildə Qərbin adamıdır və ölkənin hakimiyyətində iktidarlik faktorunun aparıcı simasıdır. Yeri gəlmişkən, Zurabişvili, həmçinin parlamentə daxil olan müxalifət partiyalarının liderlərinin müşayiəti ilə brifinq keçirərək də etirazını bildirdi.

O da məlumdur ki, ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun, ATƏT Parlament Assambleyasının, Avropa Şurası Parlament Assambleyasının, NATO Parlament Assambleyasının və Avropa Parlamentinin birgə müşahidə missiyasının qənaətinə görə, Gürcüstanda seçki proseduru yaxşı təşkil olunub. Bununla belə, missiya proses zamanı partiyaların maliyyələşdirilməsində balanssızlığın pozulduğunu, çox sayda seçicinin təhdid edilməsi hallarının mövcudluğunu açıqlayıb. Gürcüstan hakimiyyəti isə bəyan edib ki, beynəlxalq müşahidəçilərin yekun rəyi parlament seçkilərinin legitimliyini təsdiqləyib.

İndi isə keçək, bilavasitə ABŞ rəsmisi M.Millərin açıqlamalarına. Nəzərə alaq ki, bu açıqlama, bütövlükdə Birləşmiş Ştatların Gürcüstanda keçirilmiş parlament seçkilərinə başlıca münasibətini ifadə edir. Bəri başdan deyək ki, münasibət şantaj yönümlüdür. M.Millər rəsmi Tbilisini qanun pozuntuları ilə bağlı bütün məlumatların araşdırılmasına çağırır. Ən əsası isə

o, Birləşmiş Ştatların Gürcüstanı antidemokratik hərəkətlərindən əl çəkməyə və Avroatlantik yola qayıtmağa çağırır.

Bəli, başlıca məqam Millerin sonuncu cümləsindədir. Buradan, eyni zamanda, ABŞ rəsmisinin yazının lap əvvəlində diqqətə çatdırdığımız dediklərdən üç notuca çıxarmaq mümkündür. Birincisini artıq qeyd etdik. Söhbət şantajdan gedir. Miller Birləşmiş Ştatların Gürcüstanla bağlı daha sət tədbirlər əl atacağına inanır və ona əlavə təzyiqləri ki, guya, belə bir hal yaşanmayıb, hər şey nəzarətdədir. Yəni, psixoloji gediş edir. Üçüncüsü, ABŞ-nin ümidi var. Yəni, ölkə Gürcüstan hakimiyyətinin dirəniş göstərdiyini bilir və ona əlavə təzyiqləri işə salmaq barədə düşünür. Hər halda, Vaşinqtonda Tbilisinin təminatlı əldən çıxma biləcəyi və hərəkətlərinin gürcü cəmiyyətində qıyq doğurma ehtimalını anlayanlar var. Amma, demək olmaz ki, ABŞ hadisələri öz axarına buraxıb. Bu barədə söz açacağıq. Hələlik isə gürcü cəmiyyətinin Birləşmiş Ştatlar başda olmaqla, kollektiv Qərbdə qıyqı üzərində dayanacaq.

Ötən müddətdə Qərbi Gürcüstan hakimiyyətinə təsir göstərmək üçün çox çalışdı. Millerin təzyiqinə desək, istədi ki, ölkə yolundan qayıtsın. Bəs rəsmi Tbilisi hansı yola gedəcək? İlk növbədə, onu deyək ki, Gürcüstan hakimiyyəti Ermənistan kimi marionet deyil və müstəqil, balanslı xarici siyasət kursu yeridir, bəzə ölkənin milli marağı və mənafehi baxımından davranır. Yəni, maraqlar nəyi diklə edirsə, son dərəcə dəqiq şəkildə onların təminatı istiqamətində çalışır və istəyinə çatır. Bu, Qərbi ona qarşı qaldıran başlıca amildir.

Digər tərəfdən, Gürcüstanda hakimiyyətin özünün təmənləşməsi, dövlət strukturunun möhkəmləndirilməsi və çevikliyinin artırılması istiqamətində böyük işlər görülüb. Bu, risklərdən qorunmağa və onların idarə edilməsinə həssas yanaşmağa imkan yaradır, immunitet formalaşdırır. Rəsmi Tbilisinin mövcud anlamda Azərbaycanın idarəçilik sisteminin təcrübəsini mənimsədiyi barədə də fikir yürütmək olar. Heç şübhə

siz, hazırkı çətinliklər dəf edilsə, gələcəkdə gürcü dövlət idarəçilik sistemi daha dolğun nəticələr əldə edəcək. Çətinliklər isə var. Elə isə Birləşmiş Ştatların Gürcüstandakı hadisələri öz axarına buraxmaq niyyətində olmadığının dair fikrimizin üzərinə qayıdaq.

"Qərblilər oktyabrın 26-da keçirilən seçkilərdən sonra Gürcüstanda daxili siyasi vəziyyəti sarsıtmaq və növbəti "rəngli inqilab"ı təhrik etmək məqsədilə heç nədən çəkinmirlər: Ukraynada təlim keçmiş snayperlər kütləvi etirazlar zamanı təxribatlar təşkil etmək üçün respublikaya gəlirlər". "RIA Novosti" rəsmi mənbələrə istinadən bunu bildirib. Əlbəttə, belə bir məlumatı yayının Rusiyanın aparıcı media orqanı olması bildirilənlərə şübhəli yanaşmağa əsas verir. Tam mümkündür ki, xəbər məqsədli dezinformasiyadır. Ancaq onun doğruluğuna inanmaq da mümkündür. Məsələ ondadır ki, hələ bir il əvvəldən Gürcüstanda Qərbin xüsusi xidmət orqanlarının aktivliyi hiss olunmaqdadır. Mövcud istiqamətdə ölkənin rəsmilərinin yaydıqları açıqlamalara da var. Deməli, Ukraynada təlim keçmiş silahlıların təxribat törətmə ehtimalı barədə düşünmək olar. O da ehtimal edilirdi ki, onlar kütləvi aksiyalarda atəş açaraq, insanlarda hakimiyyətə qarşı qəzəb yaratmaq niyyətini gerçəkləşdirməyə və beləliklə gürcü iqtidarını devirməyə çalışacaqlar. Axı Qərbin təcrübəsində bu sayaq hərəkət və davranışların olduğunu bilir.

Sonda onu da bildirik ki, qonşu Gürcüstan, kifayət qədər, həssas mərhələdən keçir. Onun hazırkı çətinliklər qarşısında duruş gətirməsi, bütövlükdə, region üçün son dərəcə vacibdir. İnanırıq ki, gürcü xalqı və cəmiyyəti bu vacibliyi anlayır. Bu səbəbdən Gürcüstanın Qərbdən əsədlən şantaj dolu subliminal mesajlara adekvat davranış ortaya qoyaraq, sınaqdan layiqli şəkildə çıxacağına dair rəyə gəlmək mümkündür. Mövcud istiqamətdə işlərin böyük hissəsi görülüb. Ən əsası isə Gürcüstan vətəndaşları parlament seçkilərində öz iradələrini nümayiş etdiriblər.

Ə.RÜSTƏMOV
XQ

Fövqəladə hallar naziri təhlükə zonasında

Xəbər verildiyi kimi, ötən gün Səbail rayonu, Badamdar qəsəbəsi ərazisində qaya parçalarının Bakı Kənar Dairəvi yoluna doğru uçun təhlükəsi yarandı və bununla əlaqədar Fövqəladə Hallar Nazirliyi Xüsusi Riskli Xilasetmə Xidməti və Dövlət Yangından Mühafizə Xidmətinin qüvvələri dərhal əraziyə cəlb olunub, ərazi nəzarətə götürülərək aidiyyəti qurumlarla birlikdə müvafiq təhlükəsizlik tədbirlərinin görülməsi təmin edilib.

Oktyabrın 29-da səhər saatlarında fövqəladə hallar naziri, general-polkovnik Kəmaləddin Heydərov hadisə yerinə gəlib. Uçqun təhlükəsi olan qaya parçalarının ərizdən götürülməsi ilə əlaqədar görülən işlərlə yerində tanış olan nazir aidiyyəti üzrə müvafiq tapşırıqlar verib.

Qeyd edək ki, hazırda Fövqəladə Hallar Nazirliyi aidiyyəti qurumlarla koordinasiya şəkildə uçqun riski olan qaya parçalarının ərizdən götürülməsi istiqamətində zəruri tədbirlər görür.

XQ

Sağlamlıq turizminin imkanları və hədəfləri

Dövlət Turizm Agentliyinin təşkilatçılığı ilə Şuşa şəhərində "Azərbaycan sağlamlıq turizmi konfransı: inkişaf imkanları" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib.

Türkiyə, Rusiya, İsveçrə, Çex Respublikası, Malayziya, Qazaxıstan, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Kəlbəcər rayonunda xüsusi nümayəndəsi Başçı Hacıyev zəngin turizm potensialına malik Kəlbəcərdə aparılan bərpə-quruculuq işləri, o cümlədən "İstisu" sanatoriyasının yenidən qurulması barədə məlumat verib.

Naftalan Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Vüqar Novruzov Prezidentin "Sağlamlıq turizminin inkişafında Naftalan neftinin

rolunun artırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" sərəncamının ölkə başçısının turizm, sağlamlıq turizminə olan diqqət və qayğısının nəticəsi kimi qiymətləndirib.

Konfrans işini "Azərbaycan sağlamlıq turizmi mərkəzi kimi: cari vəziyyət və imkanlar", "Sağlamlıq turizmində global və uğurlu təcrübələr: Azərbaycan üçün təkliflər", "Azərbaycan tibbi turizmi: Gələcəyə baxış və strategiya" mövzularında panel sessiyalarla davam etdirib.

Zərifə HÜSEYNOVA
XQ

“Yaşıl dünya” naminə həmrəylik

Bu gün dünyadakı icmaların demək olar ki, əksəriyyəti iqlim dəyişikliyi fəsadlarından əziyyət çəkir, beynəlxalq ictimaiyyət isə havanın temperaturunun yüksəlməsinin 1,5 Selsi dərəcədə saxlanılması ilə bağlı Paris sazişindən irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilmədiyini təəssüflə bildirir, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə maliyyəyə ehtiyac duyulduğunu, bu məsələdə dövlət sektoru ilə yanaşı, özəl sektorun da məsuliyyət daşdıqını qeyd edir.

inkişaf etmiş, sənayeləşmiş ölkələri bu istiqamətdə hərəkatə gətirmək üçün təsir göstərməyə mənəvi haqqı var. Həmçinin düzgün dəstək nəticəsində inkişaf etmə-

ciddi təhlükəyə çevrilib. Qlobal istiləşməni məhdudlaşdırmağın yeganə yolu isə dünyanın enerji balansında alternativ enerjinin (külək, günəş və s.) xüsusi çəkisini kəskin artırmaqla, atmosfərə atılan karbon qazı və digər istixana qazlarının miqdarının azaldılmasıdır.

Yeri gəlmişkən, hazırda dünyada əhalinin sayının kəskin artması və qlobal ekoloji problemlərin çoxalması nəticəsində “yaşıl” enerjiyə istixana tələbatı getdikcə yüksəlir. “Yaşıl” enerji istehsalı qlobal is-

həcmnin azaldılması üçün birgə hərəkatlər barədə tədbir və qərarları qiymətləndirməyə, yenilərinə qəbul etməyə əlverişli şərait yaradır.

Bütün bu qeyd edilənlər deməyə əsas verir ki, COP əsas beynəlxalq ekoloji sazişlərdən biri olan BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının və Paris İqlim Sazişinin həyata keçirilməsi üzrə danışıq prosesinin ali orqanıdır. Bu gün COP həm də ona görə mühüm önəm daşıyır ki, dövlət başçıları, nazirlər, digər

yerinə yetiriləcəyinə böyük ümid bəslənirlər.

Respublikamızın bərpaulunan enerji potensialı əsasında istehsal edilən “yaşıl” sərvinin tezliklə ixracının həyata keçirilməsi, ölkəmizin bu sahədə genişmiqyaslı uğurlu layihələr reallaşdırılması Azərbaycanın enerji strategiyasında yeni eranın başlanmasından xəbər verir. Bu eranın əvvəlində Azərbaycanın COP29-a evsahibliyi hüququ qazanması həm ölkəmizə etimad göstəricisi kimi diqqət çəkir, həm də qar-

Azərbaycan COP29-u “yaşıl” texnologiya təşəbbüsləri ilə qarşılayır

Dünya ölkələrinin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə vahid mövqedən çıxış etmələri, düzgün qərarlar vermələri zəruridir. Fəaliyyət isə daha çox ötən il Şərm əl-Şeyx və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində (BƏƏ) imzalanan qərarlara əsaslanmalıdır. Bir sözlə, öhdəliklərin icrası diqqətdə saxlanılmalı, texnologiya və energetika sahəsində görülən işlər ədalətli qiymətləndirilməlidir.

Bu gün başçılıqda hərəkatıziyyə və iqlimə görə fəlakət astanasındadır. Planetin xilası geosiyasi parçalanmanın girovuna çevrilmək həddindədir. Belə halda unutmamaq lazımdır ki, problemin həlli təkcə iqlimə deyil, iqtisadi rifaha və davamlı inkişafa da kömək etmək imkanı yaradır. İqlim dəyişikliyindən yaranan fəsadların qarşısını almaq planeti və həssas insanları qorumaq deməkdir.

Hazırda beynəlxalq ictimaiyyəti ciddi narahat edən bu qlobal problemin həlli fikrimcə, ölkələrin daha sıx əməkdaşlığından və birgə qərarlar qəbul edilməsindən asılıdır. Azərbaycan bu təyüklü məsələdə fəal rolunu BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına evsahibliyi etməsi ilə bir daha təsdiqləyir.

Azərbaycan bu nüfuzlu tədbirə ciddi hazırlaşır, bu istiqamətdə beynəlxalq təşkilatlarla açıq və səmimi əlaqələrini genişləndirir, öhdəliklərini, məsuliyyətlərini və qarşılıqlı fəaliyyətlərini bölüşür. Təbii ki, beynəlxalq ictimaiyyət də ölkəmizin belə bir təyüklü məsələdə səmərəli fəaliyyətini dəstəkləyir, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizəsini, maliyyə probleminin həllində rolunu yüksək dəyərləndirir.

Yeri gəlmişkən, burada onu da bildirmək ki, inkişaf etməkdə olan dövlətlər iqlim böhranında ən az paya malik olan, lakin onun təsirlərindən ən çox əziyyət çəkən ölkələrdir. Bu səbəbdən onların qlobal böhrana ən çox töhfə verən və haqqında danışıqlar məsələdə məsuliyyət daşıyan

də olan hər bir dövlət yerli səviyyədə uyğunlaşma və dayanıqlığın yaradılması istiqamətində reallaşdırılacaq tədbirlərə liderlik edə bilər.

Onu da qeyd edim ki, bu gün bütün dünya zəlzələlər, torpaq sürüşmələri, daşqınlar, qasırğa və digər təbii fəlakətlərə üz-üzədir. Təbii ki, bütün bunların ilkin səbəbi planetimizin qeyri-humanist münasibətlərinin real hədəfinə çevrilməsidir. Əgər dünyamız həddindən artıq nüvə, döyüş sursatı ilə yüklənirsə, dağıdıcı, vira-nedicə mühəribələrin meydana gəlməsi, hansı normal həyat tərzindən söhbət gedə bilər?

Bir çox mənfə amillər də dünyanın ekosistemində ziyan vurmaqdadır. Yaşadığımız elmi-texniki inqilab əsrində əhalinin sürətlə artması, yeni təbii ehtiyatların istifadəyə verilməsi, kənd təsərrüfatının sənayeləşdirilməsi, texniki tərəqqinin sürətləndirilməsi ətraf mühitə öz təsirini göstərir. Texniki tərəqqinin nailiyyətləri bir tərəfdən əhalinin təbiət-dən asılılığını azaldırsa, təbii ehtiyatları digər tərəfdən də bu nailiyyətlərdən düzgün istifadə olunmaması ekoloji tarazlığın pozulmasına gətirib çıxarır. Belə ki, hava, dəniz, şirin su hövzələri çirklənir, meşələr məhv olur, torpaq örtüyü sıradan çıxır, nadir bitki və heyvan növlərinin sayı azalır.

Dünyanın aparıcı elm mərkəzlərinin rəyində görə, sözügedən qlobal istiləşməyə insanın istehsal və təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində atmosfərə atılan karbon qazı və digər istixana effekti yaranan qazların miqdarının durmadan artması səbəb olub. Başqa sözlə, sənayeləşmə dövründən başlayaraq yanacaq (neft, daş kömür, təbii qaz və s.) tələbatının durmadan yüksəlməsi ilə əlaqədar atmosfərə atılan karbon qazının miqdarı kəskin artaraq son dövrlərdə

tələmənin məhdudlaşdırılmasının, ekoloji fəsadlar yaranan karbon emissiyasının minimuma endirilməsinin, həmçinin ekoloji çirklənmənin qarşısını alır. Bütün bunlarla bərabər, ənənəvi enerjiddən “yaşıl” enerjiyə keçid bu sahədə yeni yanaşmaların və texnologiyaların tətbiqini stimullaşdırır, eyni zamanda, “yaşıl” enerji sənayesinin inkişafı nəticəsində yeni iş yerləri yaranır ki, bu da davamlı inkişafı şərtləndirir.

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının – COP29-un ölkəmizdə keçirilməsinə gəldikdə isə deyə bilərik ki, bu, Azərbaycana beynəlxalq aləmdə nüfuzunu daha da möhkəmləndirməyə müsbət təsir göstərəcək, eləcə də iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə üzrə qlobal səylərə böyük töhfə verəcək.

İqlim Dəyişikliyi Konfransı (COP) isə qlobal dünya əhəmiyyətli tədbirdir. Çünki iqlim dəyişmələri ətraf mühitə, iqtisadiyata, insanların sağlamlığı və təhlükəsizliyinə ciddi təhdiddir. COP ölkələrə bir araya gəlməyə, iqlim dəyişmələri problemlərini müzakirə etməyə, istixana qazlarının

dövlət xadimləri, eləcə də biznes, vətəndaş cəmiyyəti, akademiya, media və gənclər daxil olmaqla iqlim gündəliyinin geniş aktorlar dairəsini bir araya gətirir. İqlim probleminin həlli məqsədilə məhz belə sahələrarası yanaşmaya ciddi zərurət duyulur.

COP29 iqlim böhranından əziyyət çəkən cəmiyyətlər üçün yüksək dəyərləndirilir. Azərbaycanda keçiriləcək bu nüfuzlu tədbir artıq haqlı olaraq “maliyyə müşavirəsi” də adlandırılır, çünki məhz cari ilin noyabr ayında iqlim maliyyələşdirilməsi sahəsində yeni kollektiv razılaşdırılma gözlənilir. İqlim dəyişikliyi ilə mübarizənin maliyyələşdirilməsində yeni hədəf isə inkişaf etmiş dövlətlər tərəfindən aşağı gəlirli ölkələr üçün nəzərdə tutulan maliyyə öhdəliyinin gerçəkləşdirilməsidir. Bu məsələdə problem ondan ibarətdir ki, 2009-cu ildə vəd edilən bütün vəsait ayrılmamışdır, bu da iqlim dəyişikliyi ilə mübarizənin ciddi şəkildə ləngiməsinə gətirib çıxardı. Ancaq iqlim böhranından əziyyət çəkən cəmiyyətlərdə inkişaf etmiş ölkələrin maliyyələşmə ilə bağlı verdiyi vəd və öhdəliklərin COP29-da tam həcmdə

şüa qoyulan vəzifənin–2030-cu ilədək elektrik enerjisinin qoyuluş gücündə bərpaulunan enerji payının respublikamızda 30 faizə çatdırılmasının gerçəkləşdiriləcəyinə əminliyini ifadə edir.

Belə bir tədbir Azərbaycanın iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizədə həyata keçirdiyi layihələrin beynəlxalq aləmdə tanınmasına və bu sahənin sürətli inkişafına yeni investisiyaların cəlb olunmasına əlverişli imkan yaradır. Respublikamız neft-qaz ölkəsi olmaqla yanaşı, iqlim dəyişikliyi ilə bağlı çağırışlara da yüksək səviyyədə reaksiya verir. Belə ki, 2030-cu ilə qədər istilik effekti yaranan qazların həcmi ölkəmizdə 35 faizə qədər azaldılması nəzərdə tutulur. O cümlədən, sürətlə bərpaulunan enerji sahələri yaradılır və 2030-cu ilə qədər istehsal edilən elektrik enerjisinin 30 faizinin “yaşıl” enerji üzərində istehsalı ilə bağlı könlüllü öhdəlik diqqətdə saxlanılır. Bu məqsədlə günəş və külək elektrik stansiyalarının yaradılması ilə bağlı layihələr davamlı olaraq reallaşdırılır. Ölkəmizdə “yaşıl enerji” sahələrinin genişləndirilməsi ilə əlaqədar təcrübəsi olan dünyanın aparıcı şirkətləri ilə sazişlər imzalanır.

Azərbaycanda qlobal istiləşmə ilə mübarizədə respublikamızın etibarlı enerji tərəfdaşı və beynəlxalq birliyin məsul üzvü kimi rolunu nümayiş etdirən “yaşıl” enerji layihələri uğurla həyata keçirilir. 2024-cü ilin noyabrında Bakıda keçiriləcək BMT-nin İqlim Sammitinə sədrlik edəcək ölkəmiz bu nüfuzlu tədbiri iqlim dəyişikliyinə qarşı birgə mübarizədə beynəlxalq əməkdaşlığın reallaşdırılması üçün mühüm platforma olaraq dəyərləndirir.

Yadulla HƏSƏNLİ,
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
İqtisadi Araşdırmalar
İnstitutunun direktoru, professor

Gənclərin ekoloji hədəfləri

Ekologiya və təbii sərvətlər nazirinin müavini Vüqar Kərimov ümumrespublika “Nə? Harada? Nə zaman?” intellektual oyununun final mərhələsində çıxışı zamanı bildirib ki, iqlim dəyişikliyi, təbii ehtiyatların qorunması və səmərəli istifadəsi, ekosistemlərin dayanıqlılığının gerçəkləşdirilməsi, tullantıların idarə edilməsi, meşələrin artırılması, səhrələşmənin və torpaq degradasiyasının qarşısının alınması ilə bağlı məsələlərin həllində yaradıcı gənclərin iştirakına böyük ümid bəslənir.

Nazir müavininin sözlərinə görə, bu gün Azərbaycan sürətli inkişaf dövrünü yaşayır və bu da yaradıcı, intellektual gənclər üçün öz təşəbbüslərini reallaşdırmaqda yeni imkanlar yaradır. Gənclərin iqlim

dəyişikliyi ilə mübarizədə yeni yanaşmaların tətbiqi, modern və çevik idarəetmə formalarından istifadə sahəsində fəaliyyətləri nəzərəcarpacaq dərəcədə hiss olunur: “Onlar ətraf mühitin qorunması və ekoloji maarifləndirmə istiqamətində novator baxışları ilə seçilir, öz bacarıqlarını nümayiş etdirir, ətraf mühitlə bağlı məsələlərin həllində təşəbbüskarlıq göstərirlər”.

Qaradağın ölkəyə təmiz töhfəsi

“Qaradağ” Günəş Elektrik Stansiyasında (GES) istismara verildiyi tarixdən indiyədək 458,8 milyon kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal edilib.

Energetika Nazirliyinin məlumatına görə, 2023-cü il oktyabrın 26-da rəsmi açılış mərasimi keçirilən stansiya ekoloji cəhətdən təmiz elektrik enerjisi istehsal etdiyi üçün “yaşıl” enerji mənbəyi hesab olunur. Burada ekoloji cəhətdən təmiz enerji istehsal edilməklə atmosfərə istixana

na effekti yaranan qazların atılmasının qarşısı alınır.

Xatırladaq ki, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin “Masdar” şirkəti tərəfindən inşa olunan “Qaradağ” Günəş Elektrik Stansiyasının ümumi istehsal gücü 230 meqavat təşkil edir.

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP 29) ilə əlaqədar Bakı Metropolitenində silsilə tədbirlərinin davamı kimi bir sıra naviqasiya, o cümlədən təbliğat işlərinə başlanılıb.

Metropoliten COP29-a yüksək səviyyədə xidmət göstərəcək

“Bakı Metropoliteni” Qapalı Şahmər Cəmiyyətinin məlumatına görə, COP29 Əməliyyat Şirkətinin təqdimatında stansiyalarda tədbirin mahiyyətini geniş ictimaiyyətin diqqətinə çatdırmaq üçün sosial xarakterli reklam posterlərinin yerləşdirilməsi və monitorlarda yayımı həyata keçirilir. Posterlərdə COP29 mövzusunda uyğun olaraq dünyamızı qorumaq naminə çağırışlar yer alıb.

Bununla yanaşı, stansiya yollarında istiqamət göstəricilərində konfransın keçiriləcəyi Bakı Olimpiya Stadionunun yerləşdiyi “Koroğlu” stansiyasının nişanı üzərində COP29-un loqotipi olan məlumat lövhələri yerləşdirilib. Bundan da əsas məqsəd iştirakçıların, xüsusən Bakı Metropolitenindən az istifadə edən şəxslərin, eləcə də əcnəbilərin səmti rahatlıqla müəyyən etməsinə dəstək olmaqdır.

Qurumun məlumatında bildirilir ki, COP29 Əməliyyat Şirkəti ilə birgə silsilə tədbirlər davam etdiriləcək və bu barədə ictimaiyyətə əlavə məlumatlar təqdim olunacaq. “Koroğlu” stansiyasında sosial posterlərin yerləşdirilməsi ilə yanaşı, tədbir iştirakçıların Bakı Olimpiya Stadionuna yolunu daha da asanlaşdırmaq məqsədilə iştirakçıların yerləşdirilməsi işləri də aparılacaq.

Bütün bunlarla yanaşı, COP29 tədbirinin iştirakçılarına dəstək məqsədilə metropolitenə Əməliyyat Şirkətinin seçimi və təşkilatı dəstəyi əsasında könlüllülərin fəaliyyəti də təmin ediləcək.

Hotellər global iqlim konfransına tam hazırdır

Azərbaycan Hotel Assosiasiyasının baş icraçı direktoru Günay Sağlam bildirib ki, Bakı, Abşeron və Sumqayıtda yerləşən hotellər COP29-a gələcək qonaqları yüksək səviyyədə qarşılamağa tam hazırdır. Bu ərazilərdəki hotellərin ulduz təsnifatı prosesi artıq tamamlandı, ümumilikdə, 220 hotelə müvafiq ulduz dərəcəsi təyin edilib.

Onun sözlərinə görə, hazırlıq dövründə Hotel Assosiasiyası hotellərin xidmət keyfiyyətinin yüksəldilməsi üçün konsultasiyalar aparıb. Assosiasiya Dövlət Turizm Agentliyinin dəstəyi ilə Bakı, Abşeron və Sumqayıtda yerləşən hotellərin əməkdaşları üçün 12 moduldan ibarət ixtisaslaşmış

hotelçilik təlimləri keçirib. Təlimlər qonaq məmnuniyyətinin birbaşa bağlı olduğu ön büro, təmizlik xidməti, iaşə xidməti və idarəetmə istiqamətlərini əhatə edib. COP29 müddətində ciddi diqqət ayrılmalı olan təhlükəsizlik tədbirləri, qonaqların profili, hotellərdə dayanıqlılıq təcrübələrinin tətbiqi haqqında hotel əməkdaşları və rəhbərlərinə ətrafı məlumat verilib.

Tarixi abidələrimiz qonaqları yeni görkəmdə qarşılayacaq

Bakı şəhərində yerləşən 193 tarix-memarlıq abidəsi olan binada COP29 tədbiri ilə əlaqədar aparılan təmir-bərpa işləri çərçivəsində abidələrin tarixi dəyərini, orijinallığının, dayanıqlılığını və bədii-estetik görkəminin qorunub saxlanılması məqsədilə daimi nəzarət təşkil edilib. Bu barədə Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətindən məlumat verilib.

Qeyd olunub ki, təmir-bərpa işləri podratçı şirkətlərlə əməkdaşlıq çərçivəsində,

mütəxəssislərin nəzarəti altında həyata keçirilir. Ötən müddətdə abidələrin bədii-estetik görkəminə xələf gətirən reklam və məişət qurğuları, kommunikasiya xətləri binaların fasadlardan təmizlənilib. Qurumun məlumatına görə, təmir-bərpa və abadlıq işlərinin tarixi abidələrin memarlıq üslubuna, bədii-estetik görkəminə xələf tətilmədən aparılmasına ciddi nəzarət olunur.

Səhifəni hazırladı:
Vaqif BAYRAMOV,
Mirbağır YAQUBZADƏ
XQ

Azərbaycançılıq – kamil milli ideologiya

Tarixi təcrübə göstərir ki, mahiyyəti dürüst və anlaşılıq ifadə edən ideoloji struktur olmadıqda, dövlətin və ölkə ərazisində yaşayan əhəlinin siyasi, iqtisadi və mədəni inkişafının əsasını təşkil edən yaşarı və hamı tərəfindən rəhbərlik qəbul edilən canlı ideoloji prinsiplər olmadıqda hökmən cəmiyyətdə boşluq yaranır. Nəticədə müxtəlif və bəzən də bir-birinə zidd, ənənəvi sosial-mədəni normalara uyğun olmayan fikirlər və ideyaların qarışığı baş verir ki, bu da dövlətçiliyin formalaşmasına mənfi təsir göstərmis olur.

Abbasqulu ağa Bakıxanov, Mirzə Fətəli Axundov, Həsən bəy Zərdabi kimi ziyalıların təməlini qoyduğu maarifçilik hərəkatı, sonralar Əli bəy Hüseynzadə, Əhməd bəy Ağaoğlu, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Əlimərdan bəy Topçubaşov və başqa ziyalılarımız tərəfindən inkişaf etdirildi və azərbaycançılığın nəzəri əsasları yaradıldı. Milli ideologiya və azərbaycançılıq məfkurəsi M.Ə.Rəsulzadənin yaradıcılığında özünəməxsus yer tutur. O, "Azərbaycan Cümhuriyyəti" əsərində milli məfkurəmizin əsaslarını daha da inkişaf etdirərək göstərdi ki, azərbaycanlılar milliyət etibarilə türk, din etibarilə İslam, mədəniyyət etibarilə şərqdirlər.

Vahid ideologiya bir xalqın adət-ənənəsinə, həyat tərzinə, yaşayış formasına və fəaliyyət istiqamətlərinə özündə ehtiva edən baxışlar sistemidir. Bu məqamlar, bütövlükdə, xalqımızın tarixi mövcudluğu, elmi-mədəni ənənəsi və irsi ilə bağlıdır. Gizli deyil ki, müstəqillik dövrünə qədər başqalarından ümid gözləmiş, milli-ideoloji fikir ortaya qoymamış, kənar təsirlərə sadiqlik göstərmişik.

Nə üçün belə olmağımızın səbəblərini götür-qoy etdikdə çox şeyləri sadalamaq olar: uzunmüddətli asılılıq və suverenliyin təkrar-təkrar pozulması, totalitar ideologiyanın və kütlə psixologiyasının təsiri, xarici siyasi rejimlərin və güc mərkəzlərinin basqısı, millətləşmə və demokratikləşmə prosesinə yaradılan maneələr, birləşmə diktatorunun, eyni zamanda, milli ideologiyanın aparıcı və başlıca prinsipi olan azərbaycançılığın kifayət qədər işlənməməsi, idarəçilikdə buraxılan ciddi səhvlər və s.

Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra ulu öndər Heydər Əliyev azərbaycançılıq ideologiyasının elmi-nəzəri bazasını müasir dövrün tələbləri əsasında formalaşdırmağa mühüm rol oynadı. Ümummilli lider haqlı olaraq deyirdi: "Milli ideologiyamız tarixi keçmişimizlə, millətimizin adət-ənənələri ilə, xalqımızın, dövlətimizin bu günkü və gələcəyi ilə bağlıdır. Bu ideologiya bütün xalqın, dövlətin mənafehinə uyğun olmalıdır, müxtəlif sosial təbəqələrin bir ideya ətrafında birləşməsinə yol açmalıdır". Ulu öndər azərbaycançılığın və kamil milli ideologiyanın əsas prinsiplərinin dövlətçilik və milli vətənpərvərlikdən ibarət olduğunu dəfələrlə vurğulamışdır. Ümumiyyətlə, min illər boyu tarixi inkişaf prosesində, Azərbaycanın maddi və mədəni dəyərlər sisteminin təməli dayığı olan azərbaycançılıq məfkurəsi istər dövlətçilik dəyərlərimizin, istərsə də sosial-mədəni həyatımızın bütövlüyünün qorunmasında müstəsna rola sahib olmuşdur.

Onu da vurğulamaq lazımdır ki, azərbaycançılıq ideologiyası təkcə milli-mədəni dəyərləri qorumaq və yaşatmaq demək deyildir. Eyni zamanda, bu dəyərlərin tərkib hissəsi olan milli kimliyinə, mənsub olduğun dövlətinlə fəxr etmək, qürur duymaqdır. Məhz Ümummilli liderin dediyi kimi, "Hər bir insan üçün onun milli mənsubiyyəti onun qürur mənbəyidir. Mən həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam!"

Ulu öndər öz çıxışlarında dəfələrlə qeyd etmişdir ki, kamil milli ideologiyamızın başlıca vəzifəsi insan, cəmiyyət və milli durumunu mədəniyyət atributuna çevirməkdir.

də yardımçı olmaqdır, birləşmənin əxlaq qaydalarının zəruriliyini və mahiyyətini aşılamaqdır. Kamil milli ideologiya birləşdirici simvola çevrilməli, tələpklü problemlərin həllində dövlətə və cəmiyyətə dayaqlıdır.

Beləliklə, cəmiyyətin iqtisadi, siyasi, sosial və mədəni fəaliyyət sahələrində, həmçinin beynəlxalq aləmlə dövlətin münasibətində əsas kimi qəbul olunan və rəhbər tutulan ideya və prinsiplərin, müddə və şərtlərin cəmini ifadə edən milli ideologiyamızın mühüm təyinatı aşağıdakı müddəalardan ibarətdir:

- Cəmiyyətin müxtəlif həyat sahələrinin təşkili və idarə olunması;
- ölkənin bütün spesifik cəhətləri nəzərə alınmaqla fərdlər və qruplar arasında sosial tarazlıq, maraqların təmin edilməsi;
- vətəndaş-dövlət münasibətlərinin qanunla tənzimlənməsi və cəmiyyətdaxili normaların məqsəd kimi reallaşması.

Bütün bunlardan çıxış edərək, Azərbaycan cəmiyyətinin mənanı diqqətlə, yaradıcılyq potensialını gücləndirməyə, ictimai şüuru dövlət quruculuğunun başlıca amilinə çevirməyə qadir olan ideoloji struktur – azərbaycançılıq ideologiyasını yaratmaq ideyası Heydər Əliyev siyasətinin əsas prinsipi kimi yaşayır və yaşayacaqdır.

Azərbaycançılıq ideologiyası ölkədə kimliyindən asılı olmayaraq, bütün fərqli etnikləri bir arada birləşdirir. Sağlam təməllərə söykənərək birləşdirici, birləşdirici, həmrəylik missiyasını özündə ehtiva edir. Azərbaycançılıq millətdən asılı olmayaraq, özünü azərbaycanlı sayan vətəndaşların həmrəyliyi üçün möhkəm istinad mənbəyi, ideoloji bünövrədir. Ona görə də azərbaycançılıq ideologiyasının təbliği və onun təməl prinsiplərinin cəmiyyətə çatdırılması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu ideologiya siyasi və dövlətçilik ideologiyası kimi toplusuna və dövlətin inkişafına, güclü olmasına xidmət edir. Ona görə də azərbaycançılıq ideologiyasının ölkədə yaşayan hər bir vətəndaşa hakim olması üçün daha geniş tədbirlər həyata keçirilməlidir. Güclü maarifləndirmə işi aparılmalı, ideologiyamızın təbliği və onun təməl prinsiplərinin cəmiyyətə çatdırılması hamı üçün başlıca məqsəd olmalıdır. Çünki milli ideologiyasız heç bir millət inkişaf edə bilməz.

Azərbaycançılıq ideologiyası dünya azərbaycanlılarının da vahid ideya atra-

finda birləşməsinə şərtləndirən, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın hüquq və azadlıqlarının qorunması sahəsində dövlətin qarşısında duran vəzifələri, onların Azərbaycan münasibətində üzünə düşən mədəni öhdəlikləri, habelə azərbaycanlı anlayışının sosial-fəlsəfi məzmununu müəyyənləşdirən konsepsiyadır.

Azərbaycançılıq şərtləndirən ən mühüm amillərdən biri də milli ənənədir. Milli düşüncə sisteminin genetik qaynağı olan azərbaycançılığın inkişaf stimulyatoru da məhz ənənədir. Ənənə uzun əsrlərin sınağından keçərək tarixi təcrübəni yığır, xalqın müdrikliliyi, onun mədəni mədəniyyəti və s. amillər bu anlayışda ifadə olunur. O, keçmişlə gələcəyi əlaqələndirir, etnokulturoloji mövcudluğu qoruyur. Bu ənənələr xalqın keçdiyi zəngin tarixi yolun mütərəqqi yaşayış təcrübəsini özündə qoruyub saxlayır. Deməli, azərbaycançılıq ideologiyası həm də xalqın tarixən tapındığı mütərəqqi ənənələri gələcək nəsillərə ötürən mədəni köprüdür. Azərbaycançılığın gücü, eyni zamanda, fərdi marağ və meylləri dövlət maraqları ilə birləşdirir, xalqın milli-mədəni eyniyyətini qoruyub saxlamaq imkanları ilə ölçülür.

Dövlətçilik hislərinə malik olmayan xalq milli dövlətini inkişaf etdirə bilməz. Bu mənada, azərbaycançılıq ideologiyası millətə, xalqı, dövləti qəlbən sevməyi, onun namına yorulmadan çalışmağı bütün mahiyyəti ilə təşviq edir. Xalqın milli varlığını ifadə edən rəmzlərə, adət-ənənələrə, ali mədəni dəyərlərə yüksək sədaqət, ana dilinə məhəbbət, başəri ideallara hörmət azərbaycançılığın milli mahiyyətini açmaqla yanaşı, onun humanist səciyyə dəşidığını göstərir. Azərbaycançılığın əsasında yer alan ünsiyyət birliyi isə vahid ana dilimiz vasitəsilə həyata keçirilir. Azərbaycan dili milliliyin ifadə vasitəsi olduğu üçün azərbaycançılıq ideologiyasının komponenti kimi çıxış edir.

Bu gün siyasi baxışlarımızdan asılı olmayaraq, hamı etiraf edir ki, Heydər Əliyevin 1993-cü ildə xalqın istəyi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra Azərbaycanda əldə edilmiş milli birlik respublikamızın ən qiymətli mədəni-ideoloji sərvətlərindən biridir. Xalqın nəzərində bütöv, milli şəxsiyyət kimi təəcəssüm olunan Heydər Əliyev düşüncəsi Azərbaycanın ikinci rəhbərliyi dövründə vətəndaş sülhü və ümumxalq həmrəyliyinə möhkəmləndirilməsi xattını davam etdirmiş, bu siyasi xətti özünün konkret addımları ilə kamil elmi-nəzəri konsepsiyaya səviyyəsinə qaldırmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin azərbaycançılıq məfkurəsinin təkamül dövrü özünəməxsus dinamizm ilə seçilən bu ideologiyamızın zənginləşdirici, milli-ictimai şüurun əsaslarını müəyyən edir. Dünya birliyində Azərbaycan xalqının mövqeyini yüksəltdir. İlham Əliyev azərbaycançılıq məfkurəsinə dövlətçiliyimizin ideoloji əsası kimi səciyyələndirərək demişdir: "Əsrlər boyu biz millət, xalq olaraq öz dəyərlərimizi qoruyub saxlamışıq. Bu gün bu suala çox diqqət yetirilir. Bu gün çətinliklə üzləşən, qloballaşan dünyada milli dəyərlərimiz dövlətçiliyin əsasını təşkil edir. Dövlətçiliyimiz güclü ideoloji əsaslara söykənir. Azərbaycançılıq ideyası bizim əsas ideoloji dayağımızdır".

Nəticə olaraq demək lazımdır ki, ulu öndər Heydər Əliyevin xalqımıza bəxş etdiyi və Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən kamil milli ideologiya – azərbaycançılıq həmişəyaşar və əbədi mədəni sərvətimizdir.

Ayığ SƏMƏDOV

Zəfər marafonunun 34-cü günü

2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin cəbhəboyu törətdiyi genişmiqyaslı təcridatla cavab olaraq Azərbaycan Ordusu əks-hücum əməliyyatına başladı. Şanlı Vətən müharibəsi otuzillik işğala son qoyan parlaq Qələbə ilə nəticələndi. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılmış möhtəşəm Zəfər yürüşü Azərbaycan tarixinə qızıl həflərlə yazıldı.

Vətən müharibəsinin xronikası: 30 oktyabr

• Müzəffər Azərbaycan Ordusu Cəbrayıl rayonunun Xudaverdili, Qurbantəpə, Şahvələdi, Xuyarlı, Zəngilan rayonunun Aladin, Vejnəli, Qubadlı rayonunun Kavdadlıq, Məmər, Mollalı kəndlərini işğaldan azad edib. Bu barədə Prezident İlham Əliyev özünün "Twitter" hesabında bildirib.

• Müdafiə Nazirliyinin məlumatına əsasən, döyüş əməliyyatları əsasən cəbhənin Ağdərə, Xocavənd və Qubadlı istiqamətlərində davam edib. Düşmənin hücum etmək cəhdlərini qarşısı qətiyyətlə alınıb. Döyüş texnikası və canlı qüvvə baxımından xeyli sayda itki verən düşməni geri çəkilməyə məcbur edilib. Cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində işğalçı ordunun xeyli sayda canlı qüvvəsi, iki ədəd Su-25 təyyarəsi, üç ədəd T-72 tankı, bir PDM, iki ədəd "Smerç" və bir ədəd BM-21 "Qrad"

yaylım atəşli reaktiv sistemləri, 10 ədəd müxtəlif tipli topu, iki ədəd "Qvozdika" özüyərion haubitsası, bir ədəd "Osa" ZRK, bir ədəd P-18 radiolokasiya stansiyası, dörd ədəd avtomobil texnikası sıradan çıxarılib.

• Müdafiə Nazirliyi Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad olunan Xudafərin kəndindən foto və videoreportaj yayıb.

• Bərdəni atəşə tutan Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus bir "Smerç" yaylım atəşli reaktiv sistemi, Bərdə və Tərtər şəhərlərinə atəş açan düşmənin iki "Smerç" sistemi, bir ədəd "Osa" zenit-raket kompleksini bölmələrimiz tərəfindən məhv edilib.

• Azərbaycan Ordusunun bölmələri düşmənin qüvvə və döyüş vasitələrini, raket-artilleriya silahları anbarını dəqiq zərbələrə məhv edib.

• Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilən cinayət faktları üzrə 52 cinayət işi başlanıb.

• İşğaldan azad edilmiş Cəbrayıl və Zəngilan rayonları ərazisindəki "Soltnlı",

gə fəaliyyətlərinin sərhəd təhlükəsizliyinin təminatı üçün mühüm əhəmiyyət kəsb etməsi xüsusi qeyd olunub.

Dövlət sərhədində xidmət aparan hər bir sərhədçi zabitin, gizirin, çavuşun və əsgərin hərbi-vətənpərvərlik ruhunun yüksək olması, Vətən sərhədlərinin keşiyində qürurla xidmətləri, işğaldan azad edilən sərhəd zastavalarında ən qısa müddətdə müasir sərhəd mühafizə infrastrukturunun formalaşdırılacağı, hərbi qulluqçular və onların ailə üzvləri üçün zəruri xidmət və yaşayış şəraitinin yaradılacağı bildirilib.

Azərbaycan–İran dövlət sərhədinin 132 kilometrlik hissəsinin işğaldan azad edilməsi Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədlərinin tam bərpası üçün son dərəcə önəmli hadisədir.

Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin oktyabrın 19-da Xudafərin körpüsündə Azərbaycan bayrağını qaldırılması və DSX-nin iştirakı ilə bir neçə yaşayış məntəqəsinin azad edilməsi münasibətilə

"Xələfli", "Xudafərin" və "Qumlaq" sərhəd zastavaları üzərində oktyabrın 30-da Azərbaycan Respublikasının dövlət bayrağı ucaldılıb və bu sərhəd zastavaları xidməti-döyüş fəaliyyətinə başlayıb.

Bu münasibətlə təşkil edilmiş tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı altında əzəli Azərbaycan torpaqlarından Ermənistan silahlı qüvvələrinin qovulması üzrə uğurlu döyüş əməliyyatlarımızın Böyük Qələbə gününü anbaan yaxınlaşdırdığı vurğulanıb.

Azərbaycan–İran dövlət sərhədinin Azərbaycan sərhəddələri tərəfindən tam nəzarətə götürülməsinin böyük hərbi-siyasi və iqtisadi əhəmiyyət daşıması, İran İslam Respublikasının sərhəd mühafizə orqanları ilə faydalı əməkdaşlıq münasibətlərinin yüksək səviyyədə inkişaf etməsi, Azərbaycan və İran sərhəddəllərinin bilavasitə dövlət sərhədində qarşılıqlı əlaqələrinin və bir-

Dövlət Sərhəd Xidmətinin şəxsi heyətinin təbrik etməsi, oktyabrın 22-də isə Azərbaycan–İran dövlət sərhədinin tam nəzarətə götürülməsinin təmin olunması münasibətilə bütün Azərbaycan xalqını təbrik etməsi hər bir Azərbaycan sərhədçisi tərəfindən böyük ruh yüksəkliyi ilə qarşılanıb.

Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırıqlarına əsasən, bu ərazilərdə xidməti-döyüş fəaliyyətinin təşkil edilməsi, zəruri sərhəd mühafizəsi sisteminin bərpə edilməsi istiqamətində həzırda təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirilir.

1993-cü ildə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olunmuş və 27 ildən sonra azad edilmiş bu ərazilərdə dövlət sərhədinin mühafizəsi Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının "Horadiz" sərhəd dastəsinin şəxsi heyəti tərəfindən təşkil olunub.

Azərbaycanın mina problemi BMT-də müzakirə olunacaq

Oktyabrın 31-də Beynəlxalq Avriasiya Mətbuat Fondu (BAMF) BMT-nin Cenevrə ofisində "İnkişaf naminə minatəmizləmə" adlı yarı tədbir keçirəcək. Tədbir BAMF-in Azərbaycan Respublikası Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyinin dəstəyi ilə "Minasız dünya təşəbbüsü – BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin 18-ci məqsədi kimi" layihəsi çərçivəsində BMT-nin İnsan Hüquqları üzrə Ali Komissarlığı İdarəsinin (OHCHR) 2024-cü il sosial forumu daxilində keçiriləcək.

Bununla bağlı açıqlama verən BAMF prezidenti Umud Mirzəyev tədbirin təşkilatçıları və müzakirə olunacaq məsələlərdən danışdı:

"BAMF ilə yanaşı, "Sülhün kökləri" (Roots of Peace) və Beynəlxalq Hüquq və İnkişaf İnstitutu (IRDG) təşkilatlarının evsahibliyi ilə baş tutacaq tədbirdə minaların və Mühərribənin Partlamamış Qalıqlarının (MPQ) səbəb olduğu qlobal böhranın həlli üzrə məsələlər, mina probleminin 18-

ci DIM kimi qəbul edilməsi təşəbbüsü və minaların insan hüquqlarına və insanların sosial-iqtisadi həyatına təsirinə diqqətə alınacaq.

Azərbaycan Respublikası Mınatəmizləmə Agentliyinin (ANAMA) nümayəndəsinin də iştirak edəcəyi müzakirələrdə BMT agentliklərinin, minaların, silahların, nüvə silahlarının qadağan olunması üzrə beynəlxalq kampaniyaların, mina aksiyası və insan hüquqlarının qorunması çərçivə-

sində çoxillik təcrübəyə malik dünyanın aparıcı təşkilatlarının nümayəndələri təmsil olunacaqlar."

Qeyd edək ki, layihənin əsas məqsədi minaların insan sağlamlığına və təbiətə vurduğu ziyan, xüsusən qlobal sülh və inkişaf üçün yaratdığı maneələrə dair unikal çağırışlara və BMT-nin 18-ci Dayanıqlı İnkişaf Məqsədi kimi mina probleminin müəyyən edilməsi təşəbbüsünə dəstək verməkdir.

XQ

XQ

30 Oktyabr Ümumdünya Siyasi Repressiya Qurbanlarının Xatirə Günüdür

Bəlalı talelər

“Xoşbəxt şəkillər”in söylədikləri

Düz 50 il əvvəl – 1974-cü il oktyabrın 30-da ilk dəfə siyasi məhbuslar və repressiya qurbanlarının xatirəsi beynəlxalq gün kimi rəsmən qeyd olunub. Bu yadətmə keçmiş SSRİ-də məhkum olunmuş iki siyasi məhbusun həbsxanada sözügedən təşəbbüslə çıxış etməsindən başlayıb.

lalarını saxlamaq üçün mağazada xadimə işləyib. Bir neçə ay keçib və o da həbs olunub. Şükriyyəyə təklif ediblər ki, Əhməd Cavaddan boşanaraq, qızlıq soyadına qayıtsın, bununla da canını qurtarsın. O isə təklifi qəti rədd edib və məhkum olmağı bundan üstün tutub. “Vətən Xaini Qadınlarının Akmola Düşərgəsi”ndə 8 il sürgün cəzası çəkib. Şükriyyə sonradan bəraət alsada da, xoşbəxt çağlarını geri ala bilməyib. Azadlığa çıxandan sonra da onun Bakıda qalmasına icazə verilməyib. Uşaq evlərinə sərəpələnmiş övladlarını taparaq, başına toplayıb və ömrünün sonuna – 1993-cü ilə qədər Əhməd Cavadın ata yurdu Şəmkirdə yaşayıb. Sevimli övladlarının ölüm xəbərini isə bu itkidən 18 il sonra eşidib.

Şəkildə ortada əyləşmiş Şükriyyə xanım həmin an nələr düşündülmüş? Çox güman ki, Əhməd Cavadın “Şükriyyəyəm üçün” şeirinin misralarını xatırlayırmış:

Şükriyyə, taleyim, sükkür xudaya!
Gördüyüm doğrumu, yoxsa pək rəya?!
Dolub ürəyimə bu dadlı xülya,
Şirin günlərimi sürməyəm sənəz...

Bu yaxınlarda sosial şəbəkə seqmentində siyasi repressiya qurbanları Əhməd Cavadla Mikayıl Müşfiqin həmin cəza məxanizminə maruz qalmış xanımları – Şükriyyə Cavad (Bejanidze) və Dilbər Axundzadə ilə Xalq artisti Nəzər Məlikovanın haçansa çəkilmiş birgə şəklini gördüm və fonu kompüterim “yaddaş”ına köçürdüm. Sonra xeyli maraqlansam da, həmin şəkil nə zaman və harada çəkildiyini dəqiq öyrənmə bilmədim. Sadəcə, bir saytda yazılıb ki, şəkil 1978-ci ildə Göygöldə çəkilib. Hər bir halda, həzin duyğular yaradan fonun özü adama çox şey söyləyir...

Deyilənlərə görə, Dilbər ararib Şükriyyə xanımgilə yığışar, xoş günlərinin xatirələrinə dalarmışlar. Bəlkə, o şəkil də həmin günlərin yadigarıdır.

Milli istiqlal şairi, Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyətinin qurucularından biri, Dövlət Himnimizin mətninin müəllifi, “Türk Ocağı”nın təsisçisi Əhməd Cavadın ömür-gün dostu Şükriyyə ailəsinin, sevgisinin “cəza”ı boyuna ilk biçilənlərdən olub. Amma şəərəflə yaşayıb, Əhməd Cavadı bilməyə ayağa verməyib.

Əhməd Cavaddan sonra Şükriyyə ba-

Bir də yada salırmış ki, 1917–18-ci illərdə Mir Cəfər Bağirovla Əhməd Cavad Qubada eyni məktəbdə müəllimlik ediblər. Bəlkə, o zaman Mir Cəfərin “quyruğunu tapdalayıbmış ki, 20 il sonra cəzasını alıb...

XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının parlayan ulduzu, zamanın övladı, nəvələri üçün olan nakam şair Mikayıl Müşfiqin canından artıq sevdidi sirdaşına, yarımçıq həyatının yoldaşına həsr etdiyi şeirlərdən boy

göstərən məhəbbət dastanını, ülvə eşq əfsanəsini də hamı bilir. Müşfiqlə xoş güzəran yaşayıb nazlanan, əzizlənən sevgili Dilbər Axundzadə də ərinə görə siyasi repressiyaya uğrayanlardandır. Müşfiqlə 3 il nişanlı, cəmi 4 il də ailəli olub. Ömür-gün dostundan yarım il sonra Dilbəri də həbs ediblər. O da Şükriyyə kimi zindan zillətləri çəkib. Yaman gözəmi gəliblər, acaba? Yox, rejimin caynağında haqsız yerə çığnayıb azılıb.

Müşfiq Dilbərin həsrətində bir gün belə dözməyib. Gözləri hey onu gözib, eşq bağını xəzan vurduğunu anladıb:

Ayrılıq oduna könlüm dayanmaz,
Eşq oduna yanan bir daha yanmaz,
Çəkdiyim nalədən neyçün oyanmaz,
Şirin rəyasına qurban olduğum.

Bələcə, çoxunun həsəd apardığı bir eşqin iztirablı sonucunu gəlib. Dərd içində qovrulmuş Dilbər sonralar qələmə sarılaraq belə misralar yazacaqdı:

Dilbərəm, ilk eşqim günəşdir sönməz,
Ömrümün baharı geriya dönməz.
Min yol yalvarıram, şəkildə dinnəz,
Özünə, şəklinə qurban olduğum...

Bizcə, təqdim etdiyimiz şəkildəki Dilbərin pəjmürdə baxışlarından bunlar oxunur: “1937-ci il iyun ayının 4-də, gecə saat 3-də qapı döyüldü. Gözlənilməyən qonaqlardan biri cavan oğlan idi – Müşfiqin məktəb yoldaşı, azərbaycanlı. Digəri isə qaşqabaqlı yaşlı bir kişi. O oğlan Müşfiqə dedi ki, ay Müşfiq, səni aparmağa gəlməmişik, vallah, özüm də həyəcan keçirirəm... Sonra evi axtardılar, Müşfiqin “Dilbərnamə”sinə də götürdülər. Bu zaman Müşfiq dedi ki, ona dəyməyin, o Dilbərə aiddir, verin ona... Lakin sonradan “Dilbərnamə”ni bir daha görə bilmədik”.

Mikayıl Müşfiq özü isə xüsusi xidmət orqanları tərəfindən “əksinqilabi-millətçi” fəaliyyətdə təqsirli bilinərək güllələnməklə övləm cəzasına məhkum edildi. Dilbər xanım da bir neçə ay sonra həbs edilib, təxminən, ilyarın dustaq olub. 1939-cu ilin yazında xəstəliyiən görə azad edilsə də, bir də onun ömrünə yaz gəlməyib.

ƏLİ NƏCƏFXANLI
XQ

Məhkəmə arxeologiyası və antropoloji araşdırma

AMEA-nın Arxeologiya və Antropologiya İnstitutunda Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsi mütəxəssislərinin iştirakı ilə “Məhkəmə Arxeologiyası” mövzusunda elmi seminar keçirilib.

İnstitutun direktoru, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Fərhəd Quliyev Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində itkin düşmüş insanların axtarışı, tapılmış insan qalıqlarının identifikasiyası sahəsində birgə çalışan Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının və BQXX-nin son 2 ildəki fəaliyyətinin yüksək nəticələrindən danı-

şıb. O, BQXX xətti ilə çalışan Ankara Universitetinin antropoloqları ilə əməkdaşlıq sayəsində institutun nəzdində Məhkəmə arxeologiyası üzrə milli mütəxəssislərin yetişdirilməsi və müvafiq elmi-tədqiqat strukturlarının formalaşdırılması kimi illərə imza atıldığını vurğulayıb.

Seminarla Ankara Universitetinin professoru, doktor Timur Gültəkinin “Təbii fə-

lakətlər və insan”, Ayla Sevim Erolun “İnsan qalıqları əsasında itkin düşmüş şəxslərin müəyyən edilməsi” mövzusunda məruzələr ediblər. BQXX-nin məhkəmə ekspertizası üzrə mütəxəssisləri Uyum Vehit və Natipoon Rattanarungruang “BQXX-nin Humanitar məhkəmə ekspertizasının fəaliyyəti” haqqında təqdimat ediblər. Geoloq, təbii fəlakətlər üzrə ekspert, doktor Nehir Varol “Məhkəmə ekspertizasında hadisə yerinin idarə edilməsi” haqqında danışıb. Mütəxəssislər təbii və antropogen fəlakət ərazilərində itkin düşmüş insanların axtarışı, insan qalıqlarının identifikasiyası üzrə istifadə edilən üsul və texnoloji yeniliklər barədə məlumat veriblər. Edilli, Sırxavənd və vaxtilə işğal altında olmuş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının müxtəlif məntəqələrində AMEA Arxeologiya və Antropologiya İnstitutunun əməkdaşları ilə birgə aparılmış təhqiqat işləri barədə məlumatlar seminar iştirakçılarının xüsusi marağına səbəb olub.

Sonra BQXX-nin ekspertləri sualları cavablandırdılar. Aparılmış fikir mübadiləsi zamanı Arxeologiya və Antropologiya İnstitutunun Ankara Universiteti ilə elmi əməkdaşlıq üzrə memorandum layihəsinin hazırlanması təklif olunub.

XQ

Azərbaycan klassik musiqisi Berlində

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının 90 illik yubileyi münasibətilə Almaniyanın paytaxtında klassik musiqi gecəsi təşkil olunub.

Ölkəmizin Almaniyadakı səfirliyinin və Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən mərasim “Zəfər” marşının nümayişi ilə başlayıb. Bəstəkarlar İttifaqının sədri, Xalq artisti, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, UNESCO-nun sülh artisti Firəngiz Əlizadənin müəllifi olduğu bu əsər əsl bayram ovqatı yaradıb.

Azərbaycanın Almaniyadakı səfiri Nəsimi Ağayev çıxışında musiqi yaradıcılığı

İttifaqın yubileyinin silsilə tədbirlərlə qeyd edildiyini və ölkəmizin zəngin klassik irsinin geniş təbliğ olunduğunu diqqətə çatdırıb.

Sonra çıxış edən Firəngiz Əlizadə dahi Üzeyir Hacıbəylinin Azərbaycan musiqisinin inkişafındakı xidmətlərini nümunəsi olan Bəstəkarlar İttifaqının ötən 90 ildə uğurlu inkişaf yolu keçdiyini vurğulayıb.

Çıxışlardan sonra konsert proqramı təqdim olub. Konsertdə Qara Qarayev

adına Azərbaycan Dövlət Kamera Orkestri bədii rəhbər və baş dirijor, Xalq artisti Fəxrəddin Kərimovun rəhbərliyi ilə Azərbaycan bəstəkarlarının ölməz əsərlərini ifa edib. Üzeyir Hacıbəylinin, Qara Qarayevin, Fikrət Əmirovun, Asaf Zeynallının, Musa Mirzəyevin, Firəngiz Əlizadənin musiqiləri, Akademik Opera və Balet teatrının solisti, Əməkdar artist İnarə Babayevanın, solist Rövşən Əmrəhovanın (violin) dinləyicilərə əsrəngiz təsir bağışlayıb.

XQ

“Sea Breeze”nin sayrışan ulduzları

Xəzər sahilindəki “Sea Breeze” kurort (Dəniz mehi) şəhərciyinin Şöhrət Xiyabanında Xalq yazıçısı Maqsud İbrahimbəyov ulduzunun açılış mərasimi keçirilib.

“Sea Breeze” artıq qaynar bir mədəniyyət məkanına çevrilib. Xatırladaq ki, bu il avqustun 28-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva “Sea Breeze”-də olublar. “Sea Breeze”-in rəhbəri, məşhur iş adamı Emin Ağalarov bir sıra mühüm yeni layihələri, o cümlədən kurort şəhərciyindəki ən böyük apart-hotel olan “The Grand”, “LANDAU School”-un yeni binası, həmçinin ərazidəki infrastruktur və mühüm obyektləri mötəbər qonaqlara təqdim edib.

Hazırda “Sea Breeze” memarlıq həlləri baxımından gələcəyin ekoloji, müasir və texnoloji şəhəri kimi inkişaf edir. Möhtəşəm məkanda ard-arda qlobal yeniliklər, unudulmaz layihələr həyata keçirilir. Məsələn, iyul ayında “Sea Breeze” kurort şəhərciyində bir həftəlik möhtəşəm “DREAM Fest” musiqi festivalı təşkil olunub: 3 sahnədə 100-dən çox dünya ulduzu 60 min tamaşaçının zövqünü oxşayıb. Qazaxıstandan start götürüb Xəzər dənizini 288 kilometrlik məsafədə üzüb keçərək, Azərbaycana çatan dünyaşöhrətli səyahətçilər Karl Buşbi və Anjela Maksvellə görüşüb, “Park Residences 2” kompleksində “Pulsuz mənzil” aksiyası da yadda qalıb. “LANDAU School” binasının, “Luna Park”-ın açılışı, “Jara Fest 2024” musiqi festivalı, əfsanəvi “Buffalo Show” sirk şousu hər kəsə – uşaqlara və böyüklərə əyləncəli anlar yaşadıb.

Dəbdəbəli “The Grand” apart-hotelinin yanında yerləşən “Sea Breeze” Şöhrət Xiyabanı Azərbaycanın ilk Ulduzlar

Ə.ƏLİYEV
XQ

Lerik şəhidləri anılıb

İşğal olunmuş əzəli torpaqlarımızın düşməndən təmizlənməsi uğrunda 2020-ci ildə başlanan Zəfər yürüşündə Lerikin vətənpərvər övladları da yaxından iştirak ediblər.

Lerikin 5 igid oğlu Birinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görüldü: Valeh Müslümov, Fəxrəddin Şahbazov, Rövşən Abdullayev, Fərhad Ağayev və Əsgər Əliyev. Ötən ilin payız zəfər yürüşündə isə tank komandiri, mayor Amid Heydərova ölümündən sonra Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı adı verilib. Döyüşlərdə qəhrəmancasına şəhid olmuş onlarla lerikli isə orden və medallarla təltif ediliblər.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Ökbər Abbasov, hüquq-mühafizə orqanlarının, idarə, müəssisə və təşkilat rəhbərləri və ictimaiyyət nümayəndələri ilə birlikdə Vətən müharibəsi şəhidləri – Lerik şəhərində Elnur Əsədullayev, Soru kəndində

Murtuz Abbasov və Ləkar kəndində Təbriz Talibovun şəhadətə qovuşmasının 4-cü ildönümü ilə əlaqədar məzarlarını ziyarət edib, üzrlərinə gül dəstələri düzüblər. Şəhidlərin igidlik nümunələri xatırlanıb, ruhlarına dualar oxunub.

Qeyd edək ki, hər 3 şəhid Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə 3-cü dərəcəli “Vətənə xidmətə görə” ordeni, “Vətən uğrunda”, “Cəsur döyüşçü” və digər döyüş medalları ilə təltif olunub.

İcra hakimiyyətinin başçısı mərasimlərdə iştirak edən şəhid ailə üzvləri ilə söhbət edib, hər birinin qayğıları ilə maraqlanıb.

XQ

Vəfa sözü

O şuşalı qız...

Tələbə yoldaşlarımız arasında oturuşu-duruşu, biliyi, danışıqı, çalışqanlığı, hər kəslə nümunəvi rəftarı ilə seçilən, gözəl, bəstəbəyir bir qız vardı... Adı Mehparə idi onun.

Mehparə Axundova Qarabağın zümürü tacı, başbəlalı, cənnətməkan Şuşada, müəllim ailəsində böyümüşdü. Ancaq orta məktəb illərini Bakıda yaşamışdı. 240 sayılı təhsil ocağını əla qiymətlərlə bitirmiş və Azərbaycan Dövlət Universitetinin jurnalistika fakültəsinə qəbul olmuşdu.

Oğlanlı-qızlı hamımız onu çox sevirdik. Bu sevgini mehribanlıqı və səmimiyyəti ilə qazanmışdı.

Mehparə xanım 35 ildən çox "Elm və həyat" jurnalında dəqiq elmlər şöbəsinin müdiri işləyib və elmi jurnalistikamızın inkişafına layiqli töhfələr verib. Onun elm korifeylərinin səmərəli axtarıları barədə dəyərli yazıları var. Əslində, bu elmi oçerklər təkcə jurnalist işi deyil, eyni zamanda, geniş axtarıların və araşdırmaların məhsuludur.

M.Axundova iki dəfə Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin diplomuna və "Qızıl Qələm" mükafatına layiq görülmüş. O, "Elm xəzinəsini zənginləşdirənlər" adlı 542 səhifəlik ("Elm" nəşriyyatı) kitabın müəllifidir.

Son illər Mehparə xanım Milli Elmlər Akademiyasında böyük mütəxəssis kimi çalışırdı. Mən kənddən qayıdıb köhnə "oylağım" Akademiyası bağında dostlarla çay içməzdən əvvəl aradır Mehparə ilə hal-əhval tutmağa gərdədim. Bir dəfə o mənə Şuşa haqqında yazısını oxumağı xahiş elədi. Həvəslə oxudum... ancaq göz-lərim doldu. Otaqda olan xanımlar bunu hiss elədiyindən mən sakitcə dəhlizə çıxdım...

Mən o yazı ilə heç vaxt gərmədiyim Şuşanı, sanki, gözib görmüşdüm.

Yazıda balaca şuşalı qızın işiqli dünyası ilə yanaşı, indi yanaşı əyləşdiyim xanımın 28 illik yurd həsrətinin ağrısı var idi. Mehparə yenidən Şuşanı görmək, uşaqlıq çağlarındakı kimi Cidır düzünün, Ərim-gəldi qalasının, Topxana meşəsinin seyrinə dalmaq, Kirs, Üçmıx dağlarının gözəlliklərini yaxından görmək, Qırxpilləkəndən Daşaltı çayına enib, yarpızlı dərədə gəzmək, ensiz çıyıqlarla zümürü donlu Topxana meşəsinin qoynunda gözib-dolanmaq istəyirdi. Onu ən çox ağrıdan iso ermənilərin tariximizi özümdə yaşadan abidələrimizi məhv etməsi idi.

Şuşa alımında Mehparəyə zəng edib gözyaşlıqları verdim. O, bu xəbəri sevincindən uşağ kimi ağlayırdı.

2021-ci ilin yayında o, Şuşanı görməyə getmişdi. Bu onun Şuşaya son səfəri oldu. Qayıdandan bir müddət sonra yenə zəng elədim. Artıq xəstəlik onu çox üz-müşdü, aydın danışa bilmirdi...

Aradır tələbə yoldaşlarımızla toplaşır, ad günlərimizi keçirir, kiminsə evinə qonaq gedirik. Bu görüşlərdə həyatın bizə yaşatdığı ağır-acılara üstün gəlib gəncliyimizdəki kimi deyib-güllür, xatirələrin istisina qızınırdı. Eyni zamanda, dünyasını dəyişmiş yoldaşlarımızı yada salıb kövrəlirik. Bizi əbədi tərk edib gedən yoldaşlarımız arasında bir ildir ki, xanım-xatın, oturuşu-duruşu, biliyi, səmimi rəftarı ilə seçilən o şuşalı qız – Mehparə xanım Axundova da var.

Ruhu şad, məkanı cənnət olsun!

Səməd MƏLİKZADƏ

Əli Əliyev – 120

"Əlincə yaddaşlı" tarixçi alim

Naxçıvan Dövlət Universitetində ümummilli lider Heydər Əliyevin müəllimi olmuş, NDU-nun ilk rektoru, görkəmli tarixçi alim Əli Əliyevin anadan olmasının 120 illik yubileyi ilə bağlı yığıncaq keçirilib.

Əvvəlcə iştirakçılar bu ali təhsil ocağında Əli müəllimin adına açılmış, zəngin sənədli və texniki avadanlıqlarla təchiz olunmuş auditoriya ilə tanış olublar. Sonra alimin mənalı həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş film nümayişi olub.

NDU-nun rektoru Elbrus İsayev Əli Əliyevin tarix elmində xidmətlərindən, xüsusilə NDU-nun (əvvəllər Yusif Məmmədliyəv adına Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İnstitutu adlanırdı) qurulmasında fəaliyyətinin söz açdı. Rektor Əli Əliyevin müəllifi olduğu, dəyəri heç vaxt azalmayan "Əlincə yaddaşlı" elmi-publisistik kitabı barədə də söz açdı.

AMEA Naxçıvan bölməsinin sədri, akademik İsmayıl Hacıyev, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Hacı Fəxrəddin Səfəri çıxışlarında bildirdilər ki, Əli Əliyev vətəndaş mövqeyi ilə yaşadığına və

bugünkü nəslə örnək həyatı ilə həmişə qəlblərdə yaşayacaqdır.

Yığıncaqda tarix elmləri doktoru, dosent Eynulla Mədətli, fəlsəfə elmləri doktoru, professor Məmməd Rzayev, tarix elmləri doktoru Xəzər Hüseynov, Naxçıvan Xan Sarayı Tarix Məmarlıq Dövlət Muzeyinin direktoru Nəzakət Əsədova böyük alim, vətəndaş və pedaqoq Əli Əliyevin tarix elminə əvəzsiz xidmətlərinə həsr olunmuş məruzələr ediblər.

Konfransın sonunda Əli Əliyevin nəvəsi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Nail Əliyev babası ilə bağlı xatirələrindən danışaraq, yığıncaq iştirakçılarına dərin minnətdarlığını bildirib.

Kəmalə ABDİNOVA
XQ

"Ömür bir su kimi axıb gedir", – deyirlər. Gənclik illərində insan bunun fərqi varmır. Elə ki, gəncliyi yola verib keçirsən ömrün payız dönməsinə, günlərin aylara, ayların isə illərə necə sürətlə döndüyünün fərqi varmırsan. Hər ötən günün bir az da uzanmasını arzulayırsan...

Payızın həyatında önəmli yeri var. Əslində, mən hər fəslə sevirəm. Lakin payız tamamilə başqadır. Onun başa çatmasını heç vaxt istəməmişəm. Əlbəttə, bu, mənim sadəcə istəyimdirdi, heç də fəsilin ləbubətində yerdəyişməsinə olan etirazım deyil.

Payızın rəngləri insanı rıqətə gətirir. Təbiət elə əsrarəngiz çalarla bürünür ki, insan bu gözəlliklər qarşısında, sanki lal olur. Bəlkə də, zəngin təbiəti olan bir yurtda – Zaqatalada yaşadığım üçün payız daha çox sevirəm. Əslində, mən ölkəmizin hər bir guşasını sevirəm. Amma inciməyin, bizim yerlər xüsusilə gözəldir...

Yarpaqlar tədricən rəngini dəyişir, əvvəl narıncı olur, sonra sarıdır, bu tədricillik içərisində minlərlə rəng çalır alınır. Gözlərimiz öndə təbiət öz donunu dəyişir. Sonra qızılı payızın yarpaq tökmü başlayır, saralmış yarpaqlar yavaş-yavaş havada uçaraq torpağın üstünə tökülür.

Yarpaqların ayaqlar altında xıstıltı, payız günəşinin ilıq nəfəsi, hələ uzaq elərə uçub getməyə tələsməyən quşların xoş avazı, – bax budur təbiətin payız simfoniyası! Ruhumuza sakitlik, əhvalımıza xoş ovqat, duyğularımıza bənərsiz bir tərəvət bəxş edir bu melodiya!

Payız bol məhsul, bəxət fəslidir. Torpaq səxavətlə öz barını-bəhərini insanlara bəxş edir. Hər kas zəhmətinin qarşılığını verir. İllərin də biri-birindən fərqi var. Builki payız bol məhsul ilə başqalarından seçilir. Bağların barı o qədərdir ki,

Ahıllığın payız sevgisi

yiğib-yiğışdirmək olmur. Bəzən ağırlığa tab gətirməyən budaqlar qırılıb meyvəsi ilə birlikdə yerə tökülür. Təbii ki, buna heyf-silənirəm...

Payız yağışları isə düşüncələri təzələyir, kövrək duyğular oyadır. Bu fəslin yağışları təbiətin elə bir yarpaqlarla rəqsidir. Yarpaqlar sanki havada yağış damcılarında qaçır, torpağa çatana kimi nazlı qız timsalında olur. Bu rəqs gah tez bitir, gah da xeyli davam edir.

Yağış yağır, gur damcılar qənbər, asfalt döşənən yolları döyəcəkdir. Təkrarsız bir görüntüdür, deyilmi? Payız yağışları torpağa məlhəm, duyğulara qol-qanad bəxş edir.

Payız həm də qışın astanasıdır. Nə qədər günəş qızılı şafəqlərini saçsa da, onun bir vaxt çərçivəsi var. Bu zaman bitəndə qış qapını döyür. Uca dağların başına yağan qar insanları artıq tələsdirir. Qışa tədricən gəlməkdə gecikməmək olmur.

Ötən payızda bir nisgilli hadisə oldu. Güclü külək əsdi. Adı küləklərdən deyildi. Sanki qasırğa idi və Zaqatalanın məşhur Meydanının yaraşığı, rayonumuzun simvolu olan 850 yaşlı Qoca Çınar kökündən qopdu. O səhər şəhər sakinləri çox təəsüfləndilər.

Payız, nəhayət, sevgi-büsat vaxtıdır. Hər tərəfdən toy-düyün səsi gəlir. Sevgililər vüsala çatırlar. Bu, o deməkdir ki, hər şeyə rəğmən həyat davam edir, o, yeniyetmə və gənclərin sevgisində, yeni doğulan körpələrin nəfəsində təzələnilir. Həyat yeni ahəng alır.

Bəli, ruhumuzun qidası, duyğularımızın təzə-təmiz, tərəvətli nəfəsidir payız. Bu fəsil ömrümüzün duyğusal, müdrik çağıdır. Payız bizlərə ata təbiətdən bir töhfədir. Onu sevirəm...

Elmira MEHDİYEVA,
jurnalist, Əməkdar mədəniyyət işçisi

Maraq dünyamız

Aral – planetin ən müəmmalı su hövzəsi

Onun yenidən dənizə çevriləcəyini söyləyənlər də var

Bəli, artıq tamamilə qurumaqda olan bu müəmmalı göl – dənizin yerini görmək adamın ürəyini ağrıdır. Vaxt var idi bir gəmi sayə oturanda aləm bir-birinə qarışırdı. İndi Aralın yerində onlarca gəmi nənki sayə oturub, hətta çürüyüb gətməkdədir. Üstəlik, alimlər bu xəritədən silinməkdə olan dənizin dibində çoxsaylı anlaşılmazlıqla rastlaşdıqlarını söyləyirlər.

Təxminən, 50-60 il əvvələdək birmənalı şəkildə dəniz kimi qəbul edilən bu Mərkəzi Asiya gölü ötən əsrin 60-cı illərindən etibarən nəzərəçarpaqcaq sürətlə qurumağa başlamışdı. Bəzi mülahizələrə görə, həmin dayazlaşma və qurumanın əsas səbəbi sovet hökumətinin bu gölü su ilə təmin edən Amu-Dərya və Sır-Dərya çaylarından həddən artıq su götürməsi idi. 1989-cu ildə gölün suyu o qədər azaldı ki, Aral iki hissəyə bölünmüş kimi göründü.

Rusiyalı mütəxəssislər yazırlar ki, gölün suyu geri çəkildikcə müəmmalı məna dənizə ortaya çıxdı. Belə ki, aerofoto çəkilişləri zamanı məlum oldu ki, gölün di-

bində çoxsaylı uzun və dərin yarıqlar var. Həmin yarıqların biri hansısa möcüzəli fiquru xatırladır, digərləri isə daha mücərəd görünüşə malikdir. Yarıqların bəziləri 150-200 metr, bəziləri 6-7 kilometr, hər birinin eni isə iki metrədən yüz metrədəkdir. Alimlərin fikrincə, həmin yarıqların bir neçə əsr əvvəl formalaşmışdır. Təəssüf ki, bu yarıqların səbəbini izah edə bilən yoxdur. Ancaq bəzi diletantlar Aralın dibində aşkar edilmiş yarıqların hansısa he-roqlifə bənzədiqlər.

Aralın tarixinə gəlincə isə, alimlər yazırlar ki, bu gölü sirlə adlandıranlar tamamilə haqlıdır. Belə ki, bu göl – dəniz XV – XVI əsrlərdə "ortaya çıxmışdır". XVII

ərsdə rus tədqiqatçıları bu əraziləri öyrənmiş və Aral "Göy dəniz" adıyla "Böyük çertyoj xəritəsi"ne salmışlar. Beş-altı əsr əvvəl bu gölün ərazisi çox kiçik idi və sahillərində insanlar yaşayırdı. XX ərsdə – suyun geri çəkilməsi nəticəsində isə gölün dibindən Qızıl Orda dövrünə aid olan Aral-Asar şəhərciyinin qalıqları tapılmışdır. Həmin qalıqlara yollar, tikintilər, dəmir və bürüncdən hazırlanmış müxtəlif əşyalar, sikkələr, çoxsaylı keramika nümunələri daxildir.

Bundan başqa, arxeoloqlar Aralın dibindən XI – XIV əsrlərə aid olan Kerderi movzeleyinin qalıqlarını da tapmışlar. Güman edilir ki, həmin ərazidə yaşayan oğuz və qıpçaqlar gölün ərazisi böyüdükcə oradan köçmək istəmişlər. Həm də gölün tədricən deyil, müəyyən sürətlə böyüdüüyü ehtimal edilir.

Məqalə müəllifinin fikrincə, təbiət insanlarla qorxunc zərəfat etmiş və hansısa təbii fəlakət nəticəsində adçəkılan şəhərcik suyun dibində qalmışdır. Bunu Aralın dibindən tapılan insan və heyvan skeletlərinin heç bir müdaxiləyə məruz qalmaması da sübut edir. Sanki təbii fəlakət onları qəflətən haqlamışdır.

Bundan başqa, alimlər deyirlər ki, Aral mövcud olduğu dövrdə hansısa sikli təkrar edirmiş kimi dəfələrlə qurumuş və yenidən su ilə dolmuşdur. Ona görə də bu göl – dənizin nə zamansa yenə də öz əvvəlki görkəmini alması tamamilə gözləniləndir.

M.İTTİFAQ

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında

Prezidenti yanında

Dövlət İdarəçilik Akademiyası

aşağıdakı kafedralarda vakant vəzifələrin tutulması üçün

MÜSABİQƏ ELAN EDİR

1. "Dövlət qulluğu və kadr siyasəti" kafedrası – dosent 1 yer, baş müəllim 1 yer.
2. "Hüquq" kafedrası – dosent 2 yer.
3. "Tarix" kafedrası – dosent 1 yer.
4. "Dövlət idarəetməsi və menecment" kafedrası – dosent 1 yer.
5. "Dövlət idarəçiliyində informasiya texnologiyaları" kafedrası – baş müəllim 1 yer.
6. "Dillər" kafedrası – dosent 1 yer.

Müsabiqədə dosent vəzifələrinin tutulması üçün bu istiqamətlər üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi olan şəxslər, baş müəllim vəzifəsinin tutulması üçün isə müvafiq tələblərə cavab verən şəxslər iştirak edə bilərlər. Sənədlər elan dərc edilən gündən bir ay müddətində təqdim oluna bilər. Müsabiqədə iştirak etmək istəyənlər sənədlərini mövcud əsasnaməyə müvafiq olaraq rektorun adına yazılmış ərizə ilə birlikdə aşağıdakı ünvana və ya sakit.aliyev@dia.edu.az elektron poçtuna təqdim etməlidirlər.

Telefon- 492-76-03.

Ünvan-Bakı şəhəri, Lermontov küçəsi 74, 23-cü otaq.

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

24/7 iş rejimi ilə işləyən çağrı mərkəzinin (Call Center) yaradılması xidmətinin satın alınması məqsədilə

MÜSABİQƏ ELAN EDİR

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az səhifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumat əldə edə bilərlər. Müraçiat üçün son müddət 2024-cü il noyabrın 5-i saat 17.00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici

dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Əlaqə telefonu- (012) 404-37-00, daxili: 1132.

Ünvan: Bakı, Mikayıl Useyinov küçəsi 2.

"İmişli Mehmanxana" ASC səhmdarlarının nəzərinə!

"İmişli Mehmanxana" ASC səhmdarlarının növbədənəkar illik ümumi yığıncağı 30 noyabr 2024-cü il saat 11.00-da Bakı şəhərində keçiriləcəkdir.

Gündəlikdəki məsələlər:

1. 2023-cü ilin maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi.
2. Cəmiyyətin ləğv edilməsi.
3. Ləğv etmə komissiyasının yaradılması və səlahiyyətlərinin müəyyən edilməsi.

4. Cəmiyyətin müşahidə şurasının və icra orqanının səlahiyyətlərinə xitam verilməsi.

5. Digər məsələlər.

Səhmdarlar yığıncaqda müzakirə ediləcək sənədlərlə hər həftənin iş günləri, saat 10.00-dan 17.00-dək 050-255-40-80 nömrəli telefonla əlaqə saxlayaraq tanış ola bilərlər.

Yığıncaqda səhmdarların iştirakı vacibdir. Ünvan- Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Ə.Əliyev küçəsi 6/8.

İdman xəbərləri

Boksçularımızın parlaq uğuru

Bəhreylə keçirilən Gimnazia – İdman Oyunlarında boks komandamız 12-si qızıl olmaqla 18 medal qazanıb.

Komandamızın üzvlərindən Əli Əliyev (46 kq), Şahin Mustafayev (48 kq), Nihad Qasimov (50 kq), Zakir Həsənzadə (52 kq), Sübhan Babayev (54 kq), Şahin Aslanov (60 kq), Haqverdi Həsənov (63 kq), Rza Rzayev (70 kq), Gülər Hüseynova (46 kq), Banuçiçək Nəzirli (48 kq), Əminə Tağı (54 kq) və Dəniz Babayeva (63 kq) bütün rəqiblərinə qalib gələrək 1-ci yeri tutublar.

Valeh Eyvazlı (66 kq), Aylin Nəzərova (50 kq), Aysu Mikayilova (52 kq) və Mələk Hümbətova (57 kq) gümüş, Adil Zalovla (75 kq) Səfər Məmmədov (+80 kq) bürünc medala sahib olublar.

Avropa birinciliyində 2 mükafat

Azərbaycanın ağırliqqaldırma üzrə komandası Polşada keçirilən Avropa birinciliyində gümüş və bürünc medal qazanıblar.

Tehran Məmmədov (67 kq) birdənqaldırma 133 kiloqram çəkinə ram edərək 2-ci yeri tutub. Fuad Həsənov (67 kq) isə 131 kq nəticə ilə birdənqaldırma hərəkatında 4-cü olub. O, təkallaqaldırma 156 kq-in öhdəsindən gələrək fəxri kürsünün üçüncü pilləsində qərarlaşıb. F.Həsənov toplam 287 kq (131+156) nəticə ilə yekun sıralamada bürünc medala sahib olub.

Badmintonçu gümüşü

Azərbaycan badmintonçusu Keişa Fatimə Zəhra Niderlandın Hertogenbos şəhərində keçirilən "YONEX Dutch Open" beynəlxalq turnirində 2-ci yeri tutub.

Azərbaycan Badminton Federasiyasından verilən məlumata görə, o, qadın badmintonçuların şəxsi yarışında Hindistan, Danimarka və Bolqarıstan təmsilçilərinə qalib gələrək finala çıxıb. Həlledici mərhələdə badmintonçumuz malayziyalı Kisona Selvaduraya 0:2 (14-21,16-21) hesabı ilə uduzaraq gümüş medalla kifayətlənib.

Leyla QURBANOVA
XQ

✓ 1985-ci ildə Bakının keçmiş Kirov rayon (indiki Binəqədi rayonu) hərbi komissarlığı tərəfindən Zeynalov Mehman Zeynal oğlunun adına verilmiş hərbi bilet üdüyü üçün eübarsız sayılır.

Balakəndə Xurma Festivalı

Dünya Balakəndə ənənəvi Xurma festivalı keçirilib. Rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı, Kənd Təsərrüfatı və Mədəniyyət nazirliklərinin, Aqrar İnnovasiya Mərkəzinin, "Balxurma" MMC-nin dəstəyi ilə 4-cü dəfə gerçəkləşən məhsul bayramı bölgədə xurma istehsalı uğurlarının növbəti nümayişinə çevrilib.

İştirakçılar əvvəlcə Katex kəndində "Balxurma" MMC-nin fəaliyyəti ilə tanış olublar, rəmzi olaraq ərazidə 150 xurma ağacı əkilər. Rayon mərkəzinin bayramsayağı bəzədilmiş Heydər Əliyev parkında keçirilən festivalda iştirakçılar xurmadan hazırlanmış kulinariya

məhsullarına və kompozisiyalara, yerli məhsulların sərgilərinə baxıblar. Xurma, alma, armud, qoz, fındıq və digər meyvələr, arıçılıq, ot, süd, tərəvəz məhsulları, "Azərbaycan" MMC-nin, konserv zavodunun istehsal etdiyi müxtəlif çeşiddə məhsullar festival iştirakçılarının böyük

marafına səbəb olub.

Açılış mərasimində Balakən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı İslam Rzayev iştirakçıları salamlayaraq bildirib ki, xurma istehsalı bu torpağın şan-şöhrətini yaxın-uzaqqlara yaymış əsas meyvədir. Onu balakənlilərin "çörək ağacı" da adlandırmaq olar. Xurmanın şərəfinə keçirilən bu təntənə xeyir-bərəkəti, şükranlığı, zəhmətə verilən dəyəri təcəssüm etdirir. Festival Balakən məhsullarını xarici bazarlara çıxarmaq baxımından təşviqədiçi məqsəd daşıyır, məşğulluq əməllərinin, qonaqpərvərliyin, yerli turizm imkanlarının tanıtılmasına xidmət edir.

Bildirilib ki, Azərbaycanda ildə 187 min tondan çox xurma istehsal olunur. Balakən rayonu xurma istehsalına görə respublikada öncül

yer tutur. Bu mövsümdə 773 hektar xurma bağından 15 min ton məhsul yığılıb. İstehsal olunan xurmanın 90 faizi ixrac olunur. Son illərdə rayonda quru meyvə istehsalı ilə məşğul olan 4 min tonluq "Balxurma" və "Balakan foods" müəssisələri yaradılıb. Ekoloji təmiz xurma məhsullarına daxili və xarici bazarlarda tələbat artır.

Qonaqlar festivalda xurma məhsulları satışı yarmarkası ilə tanış olublar, Balakən mətbəxinin nümunələrindən dadıblar. Folklor kollektivlərinin çıxışı məhsul bayramını daha da rəvnəqləndirib.

IV Xurma festivalı tanınmış incəsənət ustalarının iştirak etdiyi konsert proqramı ilə başa çatıb.

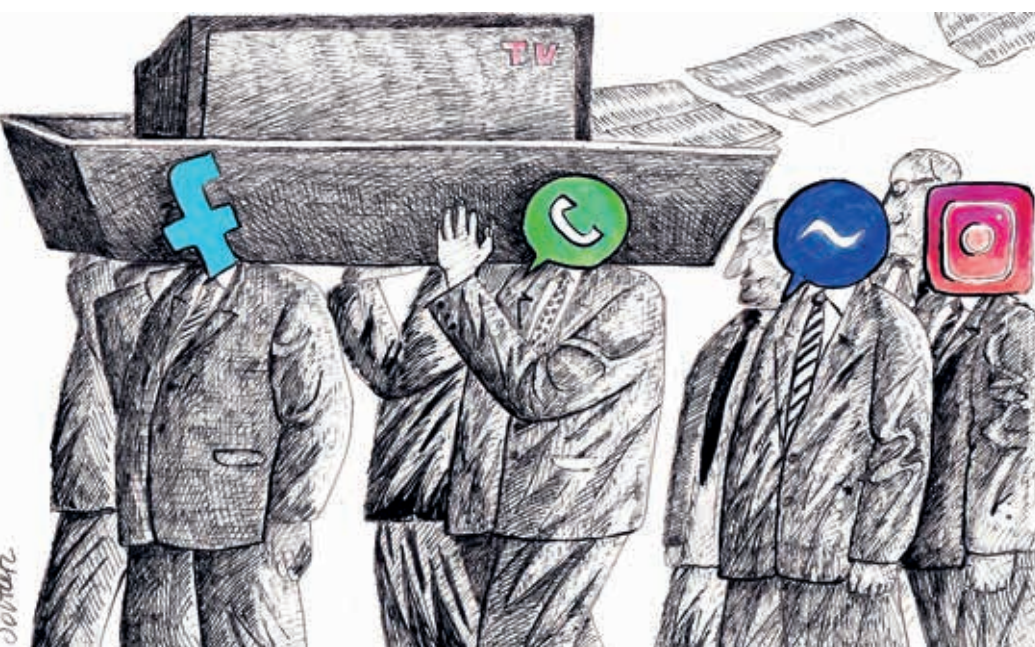
İlqar HƏSƏNOV,
XQ-nin bölgə müxbiri

Ağsudən başlanan "dünya xəritəsi"

Yaxud Soltan Soltanlının sənət aləmi

Əslində, belə bir xəritə mövcud deyil. Sadəcə olaraq, Ağsu rayonunun Kalva kəndində doğulub böyümüş karikaturacı rəssam Soltan Soltanlının gözdiyi ölkələrin, əsərlərinin nümayiş etdirildiyi sərgilərin və iştirak etdiyi, qalib gəldiyi beynəlxalq müsabiqələrin sırasını ardıcılıqla yazanda yığcam bir dünya xəritəsi alınır.

Mən bu sənət adamının sosial şəbəkələrdə yayılan əsərlərini altı-yeddi ildir ki, izləyirəm. Facebook dostluğumda rəssamlar çoxdur. Amma nədənsə, Soltanın karikaturalarını daha çox bəyənirəm. Bəlkə də ona görə belədir ki, günün reallıqlarına münasibətlərimiz eyni şəkildə, ruhumuz eyni səmadadır. Elə bir zamanda yaşayırdıq ki, təqədsiz keçinməklə olmur. Ona görə də mən günün aktual məsələlərini Facebook səhifəmdə söyləyə qabardıram, o isə fırça ilə.

Maraqlıdır ki, onun rəssamlıq təhsili yoxdur, mənəm isə jurnalistlik. Amma o, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvüdür, mən isə Jurnalistlər Birliyinin. Soltan Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin filologiya fakültəsinin məzunudur. Həmin ixtisas üzrə həmin universitetin magistraturasını da bitirib. Rəssamlıq isə hamıdan fərqli olaraq, bilavasitə özümdən öyrənib. Soltanın bütün əsərlərindəki fəlsəfi fikirlər məhz rənglərin dili, çaları ilə ifadə olunur.

Çoxsaylı beynəlxalq müsabiqələrin qalib və mükafatçısı, sərgi və festivalların iştirakçısı olan bu soydaşımızın əsərləri beynəlxalq kataloqlarda yer alıb. Hətta öyrəndik ki, onun əsərləri müxtəlif ölkələrdəki muzeylərdə və özəl kolleksiyalarda saxlanılır.

Mən onun "Əsir qadın", "Gəzinti", "Ağ buludun kölgəsində", "Gələcəyin şəhəri" və daha bir neçə əsəri haqqında sosial şəbəkədə dəfələrlə söz açmışam. Xatırladım ki, Soltanın "Gələcəyin şəhəri" əsəri bütün böyük şəhərlərin ümdə problemini özündə əks etdirir. "Bülbül və natürrəm" tablosu isə ən başlıca problem olan ekoloji fəsadların son həddə çatmasından yaranan narahatlığın təzahürüdür.

Onun karikaturalarının "Xalq qəzeti"ndə də verilməsinə eşidəndə isə bu səhifələrdə qələmə almağı özümə borc bildim.

İ. MİRZƏBƏYLİ

Yenə də yağmursuz və dumanlı

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətinin verdiyi məlumata əsasən, oktyabrın 30-da Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişən buludlu olacağı, arabir tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin axşam bəzi yerlərdə yağış yağacağı ehtimalı var.

Gecə və səhər arabir duman olacaq. Şimal-qərb küləyi əsəcək, gündüz cənub-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq. Gecə 7-11°, gündüz 15-19° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi normadan yüksək 766 mm civə sütunu, nisbi rütubət gecə 80-90, gündüz 65-75 faiz olacaq. Azərbaycanın rayonlarında əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin bəzi şərq rayonlarında qismüddətli çiskinli yağış yağacağı ehtimalı var. Arabir duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 4-9°, gündüz 15-20° isti, dağlarda gecə 1-6° şaxta, gündüz 5-10° isti olacaq.

Q. QASIMOV
XQ

Ağdamda 10 mindən çox ağac əkilib

"Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində Ağdam rayonunda ağacəkmə aksiyası keçirilib.

Aksiya zamanı ərazidə təmizlik işləri aparılıb, yeni əkilən ağaclar suvarılıb və onlara aqrotehnikə qaydada qulluq göstərilib. Aksiya çərçivəsində rayon ərazisində 10 min 600 ədəd müxtəlif növ ağac əkilib.

FİDAN
XQ

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Azərbaycan Kinematografçılar İttifaqının idarə heyəti itti faqın sədri, Xalq artisti Rasim Balayeva əzizi

ARİF BALOĞLANOVUN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

ƏFLATUN
AMAŞOV

TELEFONLAR:

Reklam və elanlar: 493-82-21

Qəbul şöbəsi: 493-24-75 Mühəssibathq: 498-85-29
Məsul katib: 493-61-02 E-mail: xalqqazeti@gmail.com
Texniki şöbə: 493-59-64 info@xalqqazeti.az

+994(51) 280-16-44

"Xalq qəzeti"nin kompüter mərkəzində yığılıb və səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

ÜNVANIMIZ:

AZ-1000, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, 30. Şahadətnamə 022273

İNDEKS

0282

Növbətçi redaktor

TİRAJ

4003

Paşa ƏMİRCANOV

SİFARIŞ

2483

QIYMƏTİ

60 qəpik

Çapa imzalanmışdır 00:00